

Прамая лінія

Як процістаяць сасудзістай паталогіі галаўнога мозга?

Аб гэтым можна распытаць Арнольда Фёдаравіча СМЕЯНОВІЧА, прафесара, загадчыка нейрахірургічнага аддзела Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру «Неўралогія і нейрахірургія», члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь, Лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

«Прамая лінія» з яго ўдзелам абудзецца СЁННЯ з 17.00 да 18.00. Званіце па нумарах: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПРАПАНАУЕ ў САЮЗНЫМ БУДАЎНІЦТВЕ СКАНЦЭНТРАВАЦЦА НА ПЕРСПЕКТЫЎНЫХ ПРАЕКТАХ

сандр Лукашэнка падкрэсліў: «Расіянэ — гэта нашы людзі, з якімі ў нас заўсёды будзе захавацца такіх адносін, якія здольны забяспечыць бяспечнае жыццё нашых народаў і дынамічнае развіццё нашых дзяржаў».

У сваю чаргу Уладзімір Пуцін заявіў, што Расія гатовая аказваць Беларусі неабходную падтрымку, у тым ліку падтрымку беларускай фінансавай сістэмы. Прэм'ер-міністр РФ выказаў згоду з Прэзідэнтам Беларусі ў тым, што правільным будзе сканцэнтравана адміністрацыйна і фінансавыя

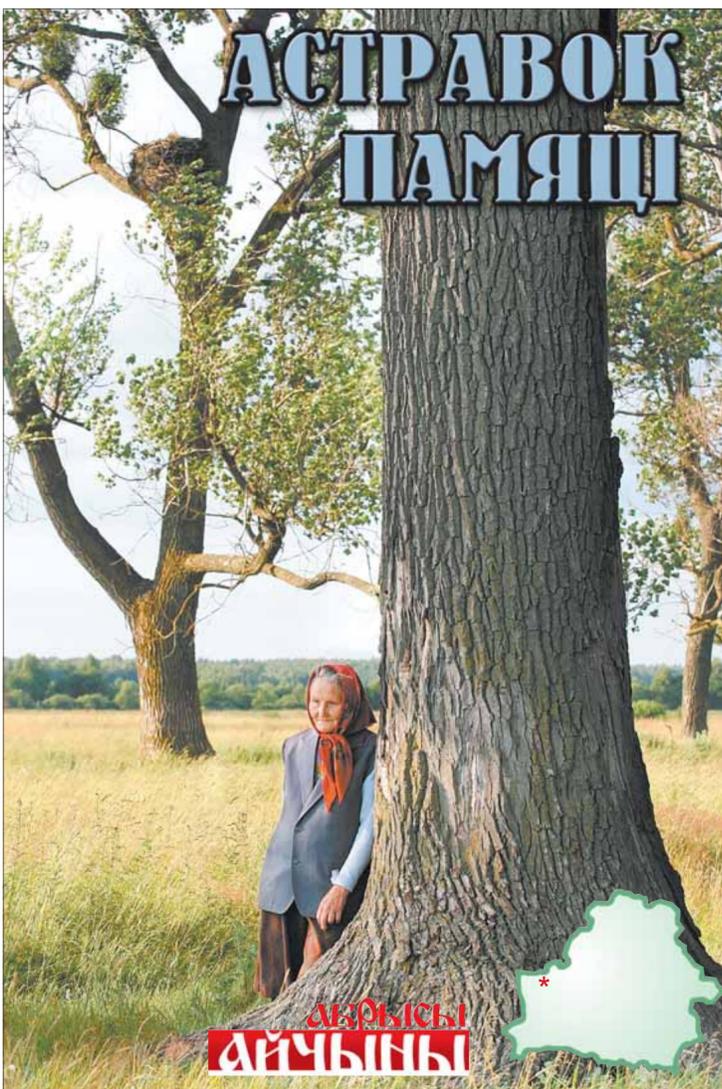
Саюзным адносінам Расіі і Беларусі неабходна надаць дадатковы імпульс. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы са старэйшай урада Расіі Уладзімірам Пуціным. «Мы можам канстатаваць, што ўсё ў Саюзнай дзяржаве ідзе так, як і павінна быць: шчыра, звычайна, неспрымальна, — сказаў Прэзідэнт. — Але ўсё жь ёсць пэўнае недастатковае разуменне з боку нашых грамадзян. Людзі чакаюць нечага больш пэўнага». «Сустрэкаюцца з вашым Прэзідэнтам, я прапанаваў такі варыянт: нам трэба ўзяць некалькі сур'ёзных двухбаковых праектаў. Сур'ёзных, але дасягалых, пэўных», — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы. «Гэта павінны быць такія праекты, пра якія мы можам сказаць: не сёння, дык заўтра мы гэта можам зрабіць», — дадаў ён. Прэзідэнт прапанаваў ужо да канца гэтага года выпрацаваць адпаведныя праграмы.

ПРАВЕДЗЕННЫЯ ВЫБАРЫ ПАЎПЛЫВАЮЦЬ НА ўЗАЕМАДНОСІНЫ БЕЛАРУСІ З ІНШЫМІ ДЗЯРЖАВАМІ

Аб завяршальных этапах выбарчай кампаніі ў Беларусі і рабоце па падрыхтоўцы дзюха арганізаваных сесій Нацыянальнага сходу — Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі — праінфармавала Рэспубліку кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка старшыня Цэнтравыбаркама Лідзія Ярмашына. Паводле слоў Лідзіі Ярмашынай, Цэнтравыбаркам падвёў вынікі выбарчай дэпутатаў у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. У выніку зарэгістраваны 110 на-родных выбарнічак. На бягучым тыдні праходзяць сходы па выбарах членаў Савета Рэспублікі, і чакаецца, што апошні з іх абудзецца ў пятніцу, 10 кастрычніка, у Магілёўскай вобласці, у Магілёўскай вобласці, у Магілёўскай вобласці. На гэтых выбарах нават апазіцыянер, у гэтыя выбары каменем у ваш агарод не кінуў. Як бы ні крытыкавалі нашы выбары — яны былі гістарычнымі. Напэўна, у гэтыя выбары і былі пэўныя недыходы (мы не прэтэндуем на ідэальнасць), але гэта былі гістарычныя выбары, якія паказалі ўсю сілу свабоды і адказнасці ў нашай краіне. Аляксандр Лукашэнка падзякаваў усім, хто ў той ці іншай ступені быў задзейнічаны на выбарах.

рэсурсы на найбольш перспектывных праектах. Пры гэтым ён выказаў пажаданне, каб гэта былі, перш за ўсё, праекты ў сферы высокіх тэхналогій. «Калі гаварыць аб тым, чаго чакаюць ад нас нашы грамадзяне, то, перакананы, яны чакаюць паслядоўнай правільнай эканамічнай работы, якая мела б добры сацыяльны эффект і пазытыўна адбілася б на іх дабрабыце», — лічыць кіраўнік расійскага Урада. Уладзімір Пуцін выказаў упэўненасць, што Беларусь і Расія змогуць ў далейшым паспяхова вырашаць усе пытанні, што ўзнікаюць у двухбаковых адносінах, як на ўзроўні выканаўчай улады, так і заканадаўчай. Расійскі прэм'ер таксама адзначыў, што «парламенцкія выбары ў Беларусі прайшлі на высокім арганізацыйным і палітычным узроўні».

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

АБРЫСЫ АЙЧЫНЫ

Бабінец у нечым нагадвае згасальнае полымі: гэта моцная вірлівая вёска паступова пераўтварылася ў ледзь прыкметны і сцішыны хутарок. Тлумачыць гэткае згасанне няцяжка: месціца Бабінец удалечыні ад райцэнтру, на самай ускраіне Пружанскага раёна. За ім пачынаецца шырачэзная абсяг Беларэжскай пушчы, якая цягнуцца аж да самай мяжы з Польшчай. Бабінец — адзін з крайніх геаграфічных пунктаў на захаднім памежжы Беларусі. Даўно няма тут ні фермы, ні крамы і дарога сюды — па полі і пяску. Але вёска паспяла пакінуць свой след у гэтым свеце і нездарма яе не абміналі пушчанскія арыгаторы. Бо тут спрадвеку вяліся вялікія буслыныя калоніі і на некалькі старых талочаў было аж да дзясятка гнездаў на кожным. Дарэчы, некалькі гадоў таму «Звязда» паведамляла пра бабінецкую трагедыю — у выніку моцнага ўрагану абрынуліся дрэвы і загінулі больш за два дзясяткі буслят. Птушыныя калоніі тут больш не ўтвараліся, хоць буслы вяртаюцца і селяцца, звычайна па адным, на слядах, бярозкі і ліпах. Усяго чатыры населеныя, з якіх тры — жанчыны, засталіся ў Бабінцы. Дзве з іх — Уольга, Алена Васільеўна і Кунінец правяла мяне па колішніх управельных вуліцах, паказала птушыныя сям'і, крыху ўрадавала сваё даўняе, доўгім жыццём не забыта, не адбалела. Мне запамінаўся яе прасцейшы тужлівы ўспамін. «Вайна зрабіла мяне сіратаю: бацьку і маці расстралялі немцы. І мяне хацелі забіць, але чамусьці ў апошні момант немяне кінуў мяне ў жыта. Мо пашка-даваў? Гэты момант свайго маленства Алена ведае толка са слоў старажытнага брата, бо была тады дужа маленкай і ўмшчалася ўсяго ў вузельчык матчынай хусткі. Чаму так здарылася, жанчына імкнецца зразумець усё сваё жыццё. Можна лёс, выпадак, збег абставінаў? Помніцца ёй, як пасля вайны яе хацелі двойчы забраць у сірочы прытулак, але крыху старэйшая за яе браты не аддалі, казалі: самі выгудзем. Было ж у Алены Васільеўны пяць братоў і сястры. Жылі дружна і разам выратаваліся ад нястачы і голаду. Роўна паўстагоддзя Алена Кунінец жыве ў Бабінцы (родам яна з суседняй вёскі Чадзел). Налета будзе сустрэцца сямідзесяцігоддзе. Сын, дачка і тры ўнучкі, нягледзячы на адлегласць, імкнучыся, каб на свілье гадоў родны чалавек не адчуваў сябе самотным, яны — няродзякі госці ў іх доме. Гэты фотаздымак зроблены каля дрэва, узрост каля тры дзесяцігоддзя не ведае. Цікава, што з'явілася раней: гэты дуб ці дрэва Бабінцы? Што знікне хутчэй, відэакона. А дрэва яшчэ расці дзя расці. Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара. Пружанскі раён.

На слыху Па Чэрвеньшчыне блукае мядзведзь. Ці мядзведзі?

Па меншай меры п'яць жыхароў Чэрвеня заведзлі, што ў апошнія дні верасня бачылі паблізу горада мядзведзя. Хоць гэтыя жывёлы не населяюць тутэйшыя лясы. Я распавяла чэрвеньская газета «Равенні весні», аднаму з мясцовых прадпрыемстваў удалося нават сфатаграфіраваць мядзведзя на камеру мабільнага тэлефона. Атрымалася не вельмі выразна, але разгледзець сілуэт касалапага можна. Прадпрыемлівы разам з двума сваімі рабочымі каля дзесяці хвілін назіраў, як мядзведзь «пасвіўся» на лясной дарозе літаральна за некалькі сотняў метраў ад апошняга жылга дома на паўднёва-ўсходняй ускраіне Чэрвеня, не звяртаючы на людзей асаблівай увагі. А работнікі камунгаса, які ў гэты час непадалёк нарыхтоўвалі дрэвы, бачылі, як трое лясны звер перабег шашу, што вядзе з райцэнтру ў накірунку Асіповіцкага раёна. У гэтым жа лесе і ў той жа дзень мядзведзь напалоў свету, што б там ні займалі на-лішчыяны, якія выехалі на «месца здарэння», убачылі толькі моцна паруханую зямлю ля мурашніка. Яшчэ адна жыхарка Чэрвеня сустрэла мядзведзя на ўскраіне лесу за два-тры кіламетры ад горада. Прыкладна на такой самай адлегласці ад райцэнтру, на абочыне дарогі побач з гарадской зваляй, прыкметна яго вадзіцель раёнага аддзела аддзечы. А адзін чэрвеньскі вадзіцель-дальнабойчык сцвярджае, што яшчэ месяц таму касалапы літаральна пераг яго машынай перабег шашу «Мінск — Магілёў» непадалёк ад гарадскога пасёлка Смілавічы. Апошні факт, а таксама апісанні сведкамі памеру і ўзросту ўбачанага мядзведзя даюць падставы меркаваць, што, магчыма, іх па Чэрвеньшчыне блукае некалькі. На думку мясцовых паляўнічых, мядзведзі маглі забрысці сюды з суседніх Барысаўскага ці Асіповіцкага раёнаў. Ігар АДАМОВІЧ.

РОЗГАЛАС АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК БУДЗЕ СУХОЕ НАДВОР'Е Даждзі, што прайшлі ў мінулыя выхадныя дні, ахапілі ўсю тэрыторыю Беларусі. Месцамі за суткі выпала месячная норма ападкаў, паведамляе начальнік аддзела метэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідромэцеацэнтру Людміла Парашчук. У «рэкардменах» аказалася мэтастанцыя «Стоўбцы», дзе выпала 110 працэнтаў месячнай нормы ападкаў. У Мінску днём і ўноч на нядзелю выпала 70 працэнтаў нормы. Сёння будзе воблачна з прасненнямі, месцамі па рэспубліцы, а ў Гомельскай вобласці на большай частцы тэрыторыі пройдуць дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах згушціцца туман. Вецер паўночны, ад 3 да 8 метраў у секунду. Тэмпература паветра ноччу складзе плюс 2—9 градусаў, па паўднёвым усходзе — да 14 градусаў цяпла. Днём будзе 11—17 градусаў вышэй за нуль. Але з ростам атмасфернага ціску ападкаў спыняцца. Ноччу і раніцай у асобных раёнах туманы. 8 кастрычніка тэмпература паветра складзе 1—8 градусаў цяпла, месцамі чакаюцца замаразкі да нуля — мінус 3 градусаў. Днём паветра прагрэецца да 10—15 градусаў. БЕЛТА.

ВАДЗІЦЕЛЬ ЗБЫЎ 5 ПАДЛЕТКАЎ Абылося гэта ў Ветцы ў нядзелю на пачатку першай гадзіны ночы: між іншым, кіроўца пасля наезду з месца здарэння знік. 34-гадовае мясцовае жыхар ехаў на падлеткі рухаліся па абочыне прэзэнай часткі. Пад колы аўтамабіля трапілі 14-гадовая дзяўчынка і чатыры хлопчыкі — 11, 12, 13 і 16 гадоў, таксама мясцовае жыхары. Усе падлеткі пасля наезду былі змешчаны ў бальніцу, прычым двое — у рэанімацыю. На жаль, жыццё 11-гадовага хлопчыка ўрачам выратаваць не ўдалося. Што датычыцца кіроўцы, то яго затрымалі праз дзве з паловай гадзіны пасля здарэння: на месцы ДТЗ засталася докзавы, які і дапамаглі супрацоўнікам праваахоўных органаў усталяваць асобу вадзіцеля.

УЗБРОЕННЫХ РАБАЎНІКІ ЧАКАЛІ... Раніцай у суботу ў Барысаве ў кватэры 71-гадовай пенсіянеркі былі затрыманы крмынальнікі, якія ўваліліся сюды са зброй, каб разжыцца чужым дабрам. Падчас спецаперацыі ў кватэры старой супрацоўніцай Галоўнага Упраўлення па барабце з арганізаванай злачыннасцю МУС былі затрыманы тры — 46-гадовае супрацоўнік фірмы, раней неаднаразова судзімы, 52-гадовае грамадзянін Украіны, індывідуальны прадпрыемальнік, і сын апошняга — 29-гадовае супрацоўнік каледжа. Нахабнікі пайшлі на «справу» з пісталетам ТТ з 7 патронамі і нажом. Акрамя таго, у іх былі канфіскаваныя скотч і тры пары скурных пальчаткаў. Таксама праваахоўнікім усталявана асоба і затрыманы саўдзельнік злачынстваў, 34-гадовае непрацоўнік, раней неаднаразова судзімы жыхар Баранавічы. Не выключана, што гэты «квартэт» мае дачыненне да аналагічных злачынстваў: прынамсі, гэтая версія правяралася.

СКАНДАЛІСТА СПЫНІЎ СТРЭЛ У вёсцы Пятровічы, што ў Навагрудскім раёне, участковаму даўлося прымяняць зброю, каб спыніць скандаліста. 48-гадовае, раней неаднаразова судзімы мясцовае жыхар нешта не падзіўліў са сваім 22-гадовым пасінікам, прычым першы перад гэтым добра «зваліў за каўнер». На «разбор папелі» на месца здарэння прыбыў участковы інспектар міліцыі Навагрудскага РАУС, якога п'яны мужчына сустрэў вяржач і накінуўся на капітана з нажом. Пасля двух па-перадальных стрэлаў, якія не спынілі раз'юшанага чалавека, афіцэру міліцыі давялося абараняцца: з пісталета Макарава ён панарну на-падаючага ў левую руку. Скандаліст змешчаны ў бальніцу.

ВЫКРАДАЛЬНІКА СПЫНІЎ... ЦЯГНІК Траічка для 20-гадовага вясковага жыхара скончылася паездка на аўтамабілі ЗІЛ, які ён выкраў: на чыгуначным пераездзе жыхар Ніжняга Чарніхава Баранавіцкага раёна трапіў у дарожнае здарэнне. Між іншым, гэта было не першае выкраданне на рахунку зламьска-ніка: раней ён ужо быў судзімы за аналагічны ўчынак. На гэты раз уцекача спыніў пасажырскі цягнік: паблізу вёскі Пагарэльцы Нясвіжскага раёна кіроўца калы васьмі гадзінаў вечара выехаў на забароняныя светлавы і гукавыя сігналы на чыгуначным пераездзе, дзе машына і су-тыкнулася з цягніком. Выкрадальнік з траўмамі даставіў у бальніцу, але ўрачы не змоглі ўжо нічым яму дапамагчы. Што ж датычыцца затрымаў у руху цягніку, то яна складала каля трох гадоў. Ігар ГРЫШЫН.

ТРАМВАЙ ЖАДАННЯЎ з тэатральнага куфэрка

Учора ўвечары ў сталічным Палацы прафсаюзаў адкрыўся міжнародны фестываль студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар-2008». А перад урачыстым адкрыццём адбылася пераформан-акцыя «Трамвай жаданняў» па маршруце трамвая № 4 ад станцыі «Палац дзяцей і моладзі» да станцыі «Ліцей БД».

Фота Мары ЖЫЛІНСКАЙ.

«ШТО ў ВАС ДОБРАГА?»

З дзесяці апятаных чалавек я выбраў найбольш характэрныя адказы. Нашы людзі, у сваёй масе, радасць бачаць у працы. Жанна ШВАВАРЧЫК, загадчыца прадуктовага магазіна, вёска Крошын Баранавіцкага раёна: — На мінулым тыдні варну-лася з адпачынку і было пры-емна, што на рабоце ўсё ў па-радку. У нас калектыву невялі-кі, але цудоўны. План выкана-лі, а значыць будзе і прэмія. На выбарах ад нашага магазіна працаваў буфет, і дзень такса-ма не прайшоў марна. Таіса ШАЛІК, спецыяліст упраўлення па працы, заня-тасці і сацыяльнай абароне, г. Ляхавічы: — Удалося за адзін дзень вы-пазна тры бульбы і прадаць яе. Скарб, Дзіна і Моці сёлета ўра-дзілі на славе. Сабралася на копку 14 чалавек — сваікі і зна-ёмыя. З 30 сотак накапалі пад

Беларусь і Расія павінны скаардынаваць свае дзеланні ва ўмовах сусветнага фінансавога крызісу

Аб гэтым заявіў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі на сустрэчы ў вузкім коле са старшынй урада Расіі Уладзімірам Пуціным напярэддні паездкіна саюзнага Саўміна. Ужодній Еўропе, сусветны фінансавы крызіс, адлюх ад прыярэзатэў уступлення Расіі ў СГА. Прам'ер-міністр Беларусі лічыць, што ў сувязі з гэтым з'яўляецца апраўданым кіраўнікам урадаў дзюх краін выступілі на чарговым пасяджэнні ВДС па тэме стратэгіі эканамічнага ўзаемадзеяння Беларусі і Расіі.

БЕЛТА.

Беларусь гатова рэалізаваць буйныя практы з удзелам ЕБРР

Аб гэтым паведаміў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі на сустрэчы з першым віцэ-прэзідэнтам ЕБРР Варэлам Фрыманам.

«Мы ніколі не прасілі ў банка грошы, мы заўсёды прадастаўлялі практы ў банкаўскай сферы і эканоміцы ў цэлым. І ЕБРР увёў сістэму мікракредытавання для Беларусі, затым была падпісана стратэгія ўзаемадзеяння банка з Беларуссю, — адзначыў прэм'ер-міністр. — Сёння вы бачыце, што развіццё беларускай эканомікі стабілізуе. Гэта падвэрджвае і незалежнае рэйтынгавыя агенствы».

Учора ў Беларусі адбылося адкрыццё ЗАТ «Беларускі банк маля бізнэсу» са статутным фондам больш як 7 млн еўра. Акцыя ЕБРР у гэтым праекце прынялі ўдзел ішчэ 7 замежных фінансавых інстытутаў. Меры, якія прымаюць ў Беларусі па ўдасканаленні бізнэс-клімату, — вельмі значныя, заявіў першы віцэ-прэзідэнт Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця (ЕБРР) Варэл Фрыман.

БЕЛТА.

Азербайджан абярэ кіраўніка

Прэзідэнцкія выбары ў Азербайджане маюць адбыцца 15 кастрычніка (звярніце ўвагу, у сераду — гэта ўпершыню ў Азербайджане, які прызнае пасол гэтай краіны ў Беларусі Алі Цеймур агы Нагіеў падчас сустрэчы з журналістамі). На пасадку кіраўніка дзяржавы прэтэндуюць сямяна кандыдатаў. Сярод іх — выкладчык універсітэта, прадстаўнік палітпарціі (у тым ліку апазіцыйнай) і дзючы прэзідэнт Ішам Аліеў. Свой голас за таго ці інашага кандыдата могуць аддаць і азербайджанцы ў Беларусі. Для іх выбарчы ўчастак будзе працаваць у сталіцы — у пасольстве Азербайджана з 9.00 да 18.00 па адрасе вул. Ужодняя, 133. Сёння прапрацоўваецца магчымасць он-лайн трансляцыі выбараў у беларускім пасольстве.

Азербайджанская дыяспара ў нашай краіне, паводле інфармацыі кіраўніка дэлепсіі, налічвае каля 15 тыс. чалавек. У пераважнай большасці гэта навуковцы, юрысты, медыкі, ваенныя. Даволі шмат азербайджанцаў у Беларусі заняты ў рэстаранным бізнэсе, будаўніцтве, дробным гандлі. Свой інтарэс да ўдзелу ў выбарах правільна каля тысячы азербайджанцаў. Назрыць за выбарчай кампані-

Твае правы

ПАМІРЫЦЦА. І НЕ СУДЗІЦЦА

Сутыкацца з канфліктнымі сітуацыямі ці не кожнаму з нас даводзілася як у жыцці, так і на вытворчасці. Прычым, калі парушэнне заканадаўства адбылося ў дачыненні да асобнага работніка, шлях абароны сваіх правоў вядомы — зварот у дзяржінспекцыю працы або ў суд. Аднак крок ішчы варыянт — невыкананне наймальнікам абавязкаў у дачыненні да ўсяго калектыву. Аб тым, што рабіць у апошнім выпадку, наша гутарка з намеснікам старшыні Рэспубліканскага працоўнага арганізацыйнага камітэта істнычій Ірынай Леанідаўнай САКАЛОУСКАЙ.

Прафузносны, спецадзненне, кампенсация

Для кожнай арганізацыі калектывны дагавор такі ж закон, як і Працоўны кодэкс. Гэта можна лічыць аксёміяй. Тым не менш практыка сведчыць аб гарантыях работнікам памятаць далёка не ўсе наймальнікі. Адсюль узнікаюць спрэчкі. І часцей за ўсё падставай для іх становяцца неперапачыненне безаўнаймы прафсаюзных уносаў, больш позіч, чым вызначана ў калдагаворах, тэрміны выплаты зарплаты і адлуксных, невыкананне прадугледжаных у тым жа дагаворы гарантыі і кампенсаций, незабеспячэнне работнікаў спецадзненнем, невыкананне абяцанняў тэмпературнага рэжыму на вытворчасці.

— Зразумела, што лепш за ўсё паспрабаваць вырашыць неперапачыненні вусна, скажам, падчас гутаркі старшыні прафмаста з дырэктарам прадпрыемства, — заявіла Ірына Сакалоўская, — а калі даліся доўжыцца згоды такім чынам не атрымаецца, можа паначацца калектывная працоўная спрэчка па пытаньнях заключэння, змянення або выканання калдагавора. Ішчымі словамі, неперапачыненні пераходзяць у патрабаванні да наймальніка. Да слова, сама патрабаванні павінны быць заведзенымі на сходы ці канферэнцыі наймальніка і накіраванымі ў адпаведны орган.

— Задача прымірэнчай камісіі — адшукаць варыянт выйсця з сітуацыі, выпрацаваць кампрамісныя прапановы, — працягвае Ірына Сакалоўская. — Такія прапановы накіроўваюцца пісьмова наймальніку і працоўнай працоўнага калектыву і калі бакі зноў-такі пісьмова іх прымаюць — канфлікт будзе вырашчарпаны. Аднак калі адзін з бакоў выказвае нягэду, афармляецца пратакол рознагалоссяў, і спрэчка працягваецца.

Камісія, пасрэднік ці арбітр

Пасля разгляду спрэчкі прымірэнчай камісіі і непрыняцця яе рашэння можна паспрабаваць па шукаць пасрэдніка. Разам з тым, ззначае Ірына Сакалоўская, пакуль падобных прэзідэнтаў проста не было — меркаванне пасрэдніка тымчасова рэкамендацыйнага характара. Номы бакі маюць права звярнуцца ў Рэспубліканскі працоўны арбітраж.

— Працоўны арбітраж бярэцца за справу толькі пры наяўнасці пратакола рознагалоссяў, такім чынам, перад зваротам бакі павінны ў абавязковым парадку прысці першы этап — прымірэнчую камісію, — падкрэслівае Ірына Сакалоўская. — Прычым большасць канфліктаў вырашаецца менавіта на ўзроўні камісіі, скажам, летась з 35 працоўных спрэчак да арбітражу дайшла 21, а з 40 працоўных

спрэчак за студзень—верасень сёлета — 13.

Пры нагодзе з прапановамі прымірэнчай камісіі заява ў Працоўны арбітраж падаецца на працу 5 дзён. Да заявы трэба дадаць патрабаванні да наймальніка, што былі вылучаны на сходы работнікаў ці канферэнцыі дэлегатаў, копію калектывнага дагавора, пагаднення або іх праектаў, прапановы прымірэнчай камісіі або пасрэдніка, пратакол рознагалоссяў, ішчыя матэрыялы, што маюць дачыненне да спрэчкі.

— Рашэнне па калектывнай працоўнай спрэчцы павінна быць прынятае арбітражам не пазней чым праз два тыдні пасля атрымання заявы, у крайнім выпадку, калі спрэчка аказваецца складанай, тэрмін разгляду можа быць працягнуты на месяц, — распадае Ірына Сакалоўская. — Сама ж працэдура разгляду акажача амаль такой жа, як у звычайным судзе — будучы прысутнічаць прадстаўнікі абодвух бакоў спрэчкі, у выпадку патрэбы, могуць прыягвацца аспятаны зацкаўляючыя асобы, эксперты і ішчыя спецыялісты.

Аспрэччыць можаць, выканаць — павінен

Вердыкт Працоўнага арбітражу магчымы аспрэчыць. Для гэтага на працягу 7 дзён можна звярнуцца да Галоўнага працоўнага арбітра — старшыні Рэспубліканскага працоўнага арбітражу. Між тым, наколькі рашэнне арбітра з'яўляецца абавязковым?

— Каб паставіць у спрэчку кропку, звычайна яе бакі заключаюць пагадненне, што вердыкт Працоўнага арбітражу стане абавязковым — зразумела, што тады ра-

шэнне мае сілу выканаўчага ліста, — адзначае Ірына Сакалоўская. — Абавязковым стане рашэнне арбітражу ў выпадку разгляду спрэчкі па выкананні калдагавора, а таксама ў арганізацыях, у дачыненні да якіх заканадаўства вызначае абмежаванні ў правах на забастоўку — у прыватнасці, гаворка ідзе аб работніках паветранага транспарту і дзяржслужачых. Дарэчы, можна нагадаць: паводле Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях, невыкананне абавязковага рашэння Працоўнага арбітражу па калектывнай спрэчцы цягне накладанне штрафу ў памеры ад 10 да 40 базавых велічынь.

У выпадках невыканання абавязковага рашэння Працоўнага арбітражу зацкаўляючы бок можа на працягу аднаго месяца звярнуцца ў суд. Хутчэй за ўсё, суд проста «прадублюе» думку арбітра, і пытанне аб выкананні знікне само па сабе.

— Разам з тым трэба мець на ўвазе, што працоўны арбітраж — не суд, і баецца звартацца сюды не трэба, — кажа Ірына Сакалоўская. — Наша мета — пасадзіць абодва бакі за стол перамоваў, параіць, як цывілізавана, без крайніх мераў, выйсці з той ці ішчай сітуацыі. Рэспубліканскім працоўным арбітражам распрацаваны шэраг метадычных матэрыялаў, якія дапамогуць бакам спрэчкі кваліфікавана прасвецці ўсе этапы ўладжвання канфлікту. Пры гэтым нялішне адзначыць, што літаральна ва ўсіх абласцях і ў сталіцы працуюць па адным штатным і па 13-16 пазаштатных арбітраў, а іх кансультацыйная дапамога — бясплатная.

Сяргей ГРЫБ.

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»

Калі ў арганізацыі знікае калектывная спрэчка, па дапамогу ў яе вырашчарпэнні можна звярнуцца па наступных адрасках: Рэспубліканскі працоўны арбітраж 220004, г. Мінск, пр-т Пераможаў, 23/3, тэл./факс (8 017) 226 98 25 Працоўны арбітраж па Брэсцкай вобласці Байкова Ірына Анатольна 224030, г. Брэст, вул. Дзяржынскага, 14, тэл. (8 0162) 23 00 52 Працоўны арбітраж па Віцебскай вобласці Зайчыцкай Уладзімір Саманавіч 210010, г. Віцебск, вул. Гогаля, 6, тэл. (8 0212) 37 61 64 Працоўны арбітраж па Гомельскай вобласці Якімава Наталія Аляксандраўна 240050, г. Гомель, пр-т Леніна, 2а, тэл. (8 0232) 74 65 89 Працоўны арбітраж па Гродзенскай вобласці Хадароўскага Мальвіна Леанідаўна 230023, г. Гродна, вул. Ажэшка, 3, тэл. (8 0152) 73 01 85 Працоўны арбітраж па Мінскай вобласці Таццяна Барысаўна 220004, г. Мінск, пр-т Пераможаў, 23/3, п. 808, тэл. (8 017) 203 06 42 Працоўны арбітраж па Мінскай вобласці Лунева Тамара Уладзіміраўна 220004, г. Мінск, пр-т Пераможаў, 23/3, п. 808, тэл. (8 017) 203 65 92 Працоўны арбітраж па Магілёўскай вобласці Цыганялёва Валыяна Іванаўна 212000, г. Магілёў, вул. Першамайская, 71, п/с 43, тэл. (8 0222) 22 58 51

«ШТО Ў ВАС ДОБРАГА?»

Сяргей МАРОЗАЎ, намеснік старшыні Крычэўскага райвыканкома:

— 5 кастрычніка Крычаў адзначаў дзень года і 65-годдзе вызвалення ад нямецкіх захопнікаў. У гэты дзень мы ўрачыста адкрылі ад-рэстаўраваны помнік героям абароны на Сожы ў 1941 годзе. Саме каштоўнае, што грошы на рамонце сабралі працоўныя калектывы: дзеля гэтага ў верасні ўвесь раён выйшаў на суботнік.

Засталося шмат добрых уражанняў ад свята: ушанавалі герояў жыва і дзяржак, якія ўвайшлі ў клуб 4-тысячнік. А таксама нашу Аксану Мянькову — першую алімпійскую чэмпіёнку, якая нарадзілася ў Крычаве. Быў канцэрт «эорах» беларускай эстрады, а увечары — фееверк.

У мяне вялікая радасць і ў асабістым жыцці: нарадзіўся сын Іван. Ён гадучыца, не хварэе. Я зрабіў усё, каб мой сын быў шчаслівым. Аляксей НЕСЦІЯРЭНКА, школьны настаўнік музыкі і ўладальнік лясной плантацыі буйналіставых журавінаў у пасёлку Ганчанскім Клічэўскага раёна:

— Журавіны сёлета ўрадзілі! Ды і больш якасныя — ягды буйныя і роўныя. Ужо ідзе збор урадкаў: збіраем журавіны сваімі сем'ямі, прыцягваем сваякоў. Шкада толькі, што спажывецкая кааперацыя ўстанавіла не самую высокую цану на наш тавар: 3,5 тысячы рублёў за кілаграм. Між тым, нашы журавіны — смачныя, ні грама радыяцыі, а растуць у натуральных умовах без усіхкіх угнаенняў.

Ну а ў астаці... Жыццё як жыццё. Дзеці на маіх урочках спяваюць добра. Мы працуем і хочам добра зарабляць. Цяпер у жыхароў Ганчанскага з'явілася надзея на развіццё мляцовага тарфянога заводу. І калі гэта надзея спрадзіцца, будзе ішчэ адна добрая навіна.

Ніна ПАДОЛЬСКАЯ, дырэктар Магілёўскай гарадской выставачнай залы і маці вядомай спявачкі Наталлі Подольскай:

— Я і мяе супрацоўнікі гэтым часам рыхтую новыю выставу, якая адбудзецца 9 кастрычніка. Гэта будзе справядзана Магілёўскага аддзялення Саюза мастакоў Беларусі, і прымеркавана яна да 70-годдзя творчага саюза. У нас

ужо даўно не было такой вялікай зборнай выставы мясцовых мастакоў. І гэта напэўна будзе вельмі цікава.

А што дачыцца майго асабістага жыцця, то яно цяпер у маіх дочках і ўнучках. Унучка Наталля займаецца ў мастацкай школе. Дачка Наталля выступіла на шоу «Зорны лёд» у дудзе з Уладзімірам Прасняковым. А сама стаць на канькі пакуль не вырашылася: ўдзел у такім праекце вымагае часу і сілаў, а ў яе шмат творчых планаў.

У лістападзе ўсёй сям'ёй паедзем у Маскву і будзем браць ўдзел у вядомым шоу «Модны прысуд». Праўда, выносіць яго будзе не мне, а маёй старэйшай дачцы Таццяне. Яна ў нас разумніца і прыгажуня, аддае перавагу спартыўнаму стылю. Аднак усё ж у сумных чорна-белых-шэрых тонах. Таму я спадзяюся, што шоу прынясе ў яе адзненне і жыццё больш яркіх фарбаў.

Архімандрэты КІРЫЛ, настояцель Свята-Троіцкага сабора ў Хоцімску:

— Такая прыгожая восень, і каля нашага храма залатое лісце змяшалася з кветкамі, якія яшчэ цвітуць. Гэта ўбранне для нашага важнага высокаўрачыстага дня: 7 лістапада нашаму храму спяўняцца 135 годоў.

У нас сёлета адны юбілей: я 50 гадоў адслужыў святаром у Хоцімску, а днямі раённы цэнтр адсвяткаваў 65-годдзе вызвалення ад фашыстаў. Я там браў слова і казаў яе будзе ваіны, што можа Савецкая Армія і на свей тэхнічна падрыхтаваная, але нашы салдаты былі багатымі духам і ваявалі з надзеяй, што Перамога будзе за намі. І праслаўная царква ў гэтым падтрымлівала людзей і дапамагала ўдываць і сіротам.

Так, Беларусь болы за ўсіх пацярпела ў вайне: спачатку немцы на яе накінуліся, а потым бапітасна ўсё знішчалі пры адступленні. Але цяпер мы жывём мірна, і дзякую нашым кіраўнікам, што сёння няма ў Беларусі мікусобіаў і лянкі, а ўсе людзі роўныя незалежна ад нацыянальнасці, сацыяльнага становішча і рэлігійнай прыналежнасці. Усе маюць права на працу на карысць нашай Айчыны.

Запісала Ілона ІВАНОВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

МОЦНЫ ЗЕМЛЯТРУС У КІРГІЗІ

Паводле апошніх даных Міністэрства аховы здароўя Кіргізіі, 76 чалавек загінулі падчас землятруску, які адбыўся ў ноч з 5 на 6 кастрычніка ў сяле Нур Ошскай вобласці рэспублікі. На месцы стыхійнага бедства выратавальнікі працягваюць знаходзіць целы загінулых людзей, перадае ІТАР-ТАСС.

Магнітуда землятруску склала 8 балаў. Паводле звестак МНС, у сяле Нур цалкам былі разбураныя 120 жылых дамоў і гаспадарчых збудаванняў — 95 працэнтаў усіх пабудоў. У раён стыхійнага бедства працягвае пасуцца гуманітарная дапамога, у тым ліку медыкаменты і прадукты харчавання, палаткі, цёплыя адзенне і абгаравальнікі. Тут жа быў разгорнуты для аказання аператыўнай медыцынскай дапамогі пацярпелым палывы шпіталь. Улады рэспублікі вылучылі 35 млн сомая (каля 950 тысяч долараў), якія будучы размеркаваны паміж жыхарамі сяла Нур, чые дамы былі разбураныя, заявіў прэм'ер-міністр краіны Ігар Чудзінаў. Акцыяна гэтага, сем'ям загінулых з рэзервовага фонду прэм'ер-міністра будучы вылучаны 2 млн сомая (каля 55 тысяч долараў). Аналагічная сума будзе вылучаная з рэзервовага фонду прэзідэнта рэспублікі.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў глыбокі спачуваны Прэзідэнту Кыргызскай Рэспублікі Курманбеку Бакіеву, родным і бліжнім загінулых у выніку землятруску.

ПАЛІТЫЧНЫ КРЫЗІС ВА ЎКРАІНЕ

Кіраўніку ўкраінскага ўрада Юліі Цімашчанкі было прапанавана сядзі ў адстаўку ў абмен на ўзнаўленне «аранжавай» каліцыі — саюза Блока Цімашчанкі

і блока «Наша Украіна — Народная самабарона».

Гэты варыянт на пасяджэнні фракцыі БЮТ быў адхілены. Раней прадстаўнік прэзідэнта Віктара Юшчанкі ў Вярхоўнай Радзе Аксана Слюсарчанка заявіла, што прэм'ер магла б саступіць сваю пасадку Уладзіміру Літвіну, лідару аднайменнага блока і парламенцкай фракцыі, калі б той пагадзіўся далучыцца да каліцыі БЮТ і НУНС. Слюсарчанка ахарактарызавала гэты варыянт як «самаахвяраванне дзеля дэмакратычных ідэалаў». Варта нагадаць, што ва Украіне — парламенцкі крызіс, і ў аўторак у Віктара Юшчанкі праходзіць кансультацыі з дэпутатамі Вярхоўнай Рады, паведамляе «Росбалт». Юшчанка заявіў, што ў яго ёсць права распусціць парламент ужо цяпер, аднак ён сцвярджае, што пакуль ідуць кансультацыі паміж палітыкамі па стварэнні новай большасці, гэтага не адбудзецца. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы пярэдродзіў «аранжавых» — Блок Цімашчанкі і блок «Наша Украіна» — народная самабарона» — аб невялікай колькасці часу, які ў іх застаецца для прымірэння. Зрэшты, як мяркуюць палітычныя эксперты, Кабінет міністраў Украіны і сама прэм'ер ужо цяпер працуюць у статусе выконваючых абавязкаў, бо парламенцкай каліцыі, ад якой Цімашчанка атрымала сваю пасадку, ужо не існуе.

МАСАВЫЯ АРШТЫ І БРАЗІЛІІ

Падчас муніцыпальных выбараў у Бразіліі ў нядзелю застрэлены 7 чалавек, а 808 арыштаваны, сярод іх — 101 кандыдат у мэры, паведамляе агенства France Presse.

Трое людзей, у прыватнасці, адзі з кандыдатаў па пасадку мэра, загінулі ў перастрэлцы двух паліцыйных груповак-сапернікаў у горадзе Бом Лугар на паўночным усходзе краіны. У горадзе Рыа-да-Жанейра, куды на час воле-

вай газеце, як адна вясковая жанчына пайшла ў лес у ягды, а вярнулася з... казуляй. Знайшла амаль нежывую істоту, выхадзіла, назвала Малыш. Зараз казулю рыхтуецца прыняць Жлобінскі запарк. А асабіста ў мам жыцці незвычайныя сустрэчы... Ішчэ калі вучыўся да арміі ў сталіцы, у гасцяроме ўбачыў вядомага спевака Бэджаміна, яндаўна ва ўніверсема падчас камандзіроўкі заўважыў Алесю з Фрэнчленкам. Не тое, каб гэтыя сустрэчы былі такімі ўжо незвычайнымі, але, з ішчэ та бок, цікава часам ўбачыць вядомага чалавеча ў будзённай сітуацыі, побач з сабой.

Уладзіслаў РЫБЫЦКАЎ, начальнік аддзела маркетынгу замежнага прадпрыемства «Рэстараны «Магдалюнда»:

— Цікавае пытанне (смяецца)... У майго сябра на аддэлементу хутары мышы ад'леі некалькі кавалачку ад мабільнага тэлефона, які ён на час пакінуў без нагляду. Уяўляеце? А асабіста мяне ўразіла Андора. Гэта краіна размешчана срод год, што ўжо само па сабе незвычайна. Уявіце: лета, спякота, гуляюць турысты ў «шлёпках» і сядзі і падчас абедзеннага перапынку — чыноўнікі ў строгіх касцюмах. Чамусьці мяне як адпачываючага такая незвычайная атмасфера ўразіла.

Уладзімір АНЦІПОВІЧ, начальнік аддзела па справах мастацтваў у праўленні культуры Мінгарвыканкома:

— (Смяецца.) Калі служыў у арміі, аднойчы на палігоне пад Масквой ноччу былі стрэльбы. Зіма, чорнае неба. І раптам на ім з'явіўся нейкі трохкутны аб'ект з яркімі літарамі. Афіцеры нежк разгубіліся, пайшла каманда «Адоўб». Што гэта было — выпрабаванні тэхнікі па новых тэхналогіях ці неапазнанны лятальны аб'ект — дагэтуль не ведаю (смяецца). А ўвогуле такіх незвычайных сустрэч у мяне было шмат у жыцці. Аднойчы, напрыклад, пад Радашковічамі пайшоў адзін у лес у рубчы. Ішоў, пакуль не трапіў на... ваўка. Са зброй ў рукаві толькі нож, у галаве розныя думкі мільгаюць, а да ваўка метраў пяць. Але раззішліся, я нежк «заднім ходам», «заднім ходам» назад, бакавым зрокам толькі пазіраў, ці не ідзе задуу. У дзянішце гэтак жа сама сутыкнуўся ці то з ваўком, ці то з ваўчачкай. Праўда, у грыбы мы пайшлі кампаніяй і побач быў старэйшы сябар, дык было не так страшна.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Абзац

У Беларусі з пачатку 2008 года праведзена 60 аперацый па трансплантцыі нырака. У той час як за ўвесь 2007 год іх было 40, паведаміў галоўны хірург Міністэрства аховы здароўя Іван Пікірэя. На сёння на гемадыялізім лячэнні знаходзіцца больш як 1 тыс. 500 чалавек. Больш за 240 чалавек жывуць з перасаджаным ныракам. Штогадова прырост пацыентаў, якія знаходзіцца на нырачназамышчальнай тэрапіі (дыяліз), складае амаль 40 працэнтаў на 1 млн жыхароў. Акцыяна таго, захаванні нырака складаюць адну з асноўных прычын цяжкай інваліднасці хворых.

Мінскі падземны грамадска-гандлёвы цэнтр «Стаціа» (архітэктар Міхал Гаўхфельд) прызнаны лепшай пабудовай 2008 года ў СНД. Такое рашэнне 3 кастрычніка вынес Каардынацыйны савет Міжнароднай асацыяцыі саюзаў архітэктараў (МАСА), падводзячы вынікі XVI Міжнароднага агляду-конкурсу на лепшы праект (пабудову) года. Усяго ў спаборніцтве ўзялі ўдзел каля 90 работ з Азербайджана, Беларусі, Казахстана, Кыргызстана, Расіі, Туркменістана і Узбекістана. З іх 66 — архітэктурныя праекты і 28 — ужо гатовае збудаванні.

Напісаная Казімірам Малевічам у 1916 годзе «Супрэматычная кампазіцыя» выставіла на Нью-Ёркскіх лістападаўскіх аўкцыёнах Sotheby's з ацэнкай 60 мільёнаў долараў. Работа паходзіць з сям'і мастака і з'яўляецца адной з пяці карцін, вярнутых нашчадкам Малевіча амстэрдамскаму Гарадскім музеюм у 2008 годзе. Нью-Ёркскі аўкцыён прызначаны на 3 лістапада гэтага года. Рэкорд кошту для жывапісь Малевіча усталяваны ў 2000 годзе: 17,1 мільёна долараў.

Купюра вартасцю 30 аддрукваная ў Нью-Ёрку ў адказ на крызіс, які ахапіў Уол-стрэйт. Новую банкноту выпусцілі не казначэйства ЗША, а вядомая амерыканская мастачка і дызайнер Лаура Джылберт, расчараваная падзеннем. Купюра, аддрукваная тыражом 10 тыс. асобнікаў, будзе раздавацца бясплатна ў яе галерэй на Брадвэй ў канцы кастрычніка на прэзентацыі праекта. Асноўную жа масу «нудных долараў» мастачка мае намер даставіць непасрэдна на Уол-стрэйт. Мастацкі праект Джылберт супаў з фінансавым крызісам, які, як лічыць шматлікія ўплывовыя аналтыкі, пакладзе канец эры амерыканскага долара як дамінуючай сусветнай валюты.

У нядзелю прэзідэнт Чачні Рамзан Кадыраў падпісаў указ аб пераназначэнні цэнтральнай вуліцы Грознага, праспекта Перамогі ў аспект імя Уладзіміра Пуціна. Яі заявіў мэр чачэнскай сталіцы Муслім Хучыев, такім чынам былі адзначаны «...заслугі Пуціна ў справе барацьбы з тэрарызмам, узаўважэнняў эканамікі, сацыяльнай сферы Чачэнскай рэспублікі». Таблічкі з новай назвай ужо з'явіліся на фасадах дамоў па абодвух баках праспекта Перамогі.

90-гадовай пенсіянерцы са штата Агаё, якая спрабавала пакончыць з сабой, калі паматаць шырфка прыйшлі высяляць яе з дома, даравалі іпатэчны доўг. Які раслумачыў прадстаўнік іпатэчнага агенства, у такіх абставінах яны гатовыя спісаць частку крэдыту, якая засталася, і перадаць Азлі Полк права на дом, якому ўжо больш за 100 гадоў. Паміж тым Полк, у сераду двойчы страляла ў сябе з даўгастольнай зброй, а цяпер яна знаходзіцца ў бальніцы. Пенсіянерка ўжо пратэрмінавала шэраг плачоў, калі ў 2007 годзе агенства Fannie Mae выкупіла яе крэдыт. Праз некаторы час кампанія падала іск аб пазбавленні ўласнасці. Паматаць шырфка каля 30 разоў спрабавалі ўручыць Полк ордэр на высяленне, аднак тая не адчыняла дзверы.

У Канадзе распрацаваны новыя купальні, якія папярэджае аб празмерным ультрафіялетавым апрамяненні. Навічкі з'яўляюцца звычайным бікіні, дэкараваным пацеркамі з адмысловага пластыка, які мяняе колер у залежнасці ад інтэнсіўнасці ультрафіялетавога (У

МІРНАЯ ЛЯСНАЯ

Маці Палтаўскай перамогі — 300 гадоў

5 кастрычніка вёска Лясная на Слаўгарадчыне перажыла сапраўдны турыстычны бум! Адначасна 300-гаддзе знамятай бітвы пад Лясной прыслаў шмат гасцей з розных куткоў Беларусі, а таксама Расіі і Швецыі.

ВЯДОМЫ расійскі палітык Геннадзь Сельянеў узначаліў, што значныя гістарычныя даты трэба адзначаць урачыста.

Паўночная вайна прынесла шмат бед, гора і разам з тым перамогу рускай арміі, — кажа ён. — Было шмат паражэнняў ад шведаў, але пад Лясной ім паказалі, што такое рускі характар. Пра гэта трэба памятаць.

Геннадзь Мікалаевіч убачыў Лясную першым разам, і яму вельмі спадабаўся мемарыяльны храм, пабудаваны тут сто гадоў таму, калі ў Расіі адзначалі 200 гадоў перамогі пад Лясной. А ў год 300-гаддзя бітвы ў вёсцы пабудавалі сымвалічны Сад міру і згоды, дзе цяпер б'юць маладыя клён і Геннадзь Сельянеў.

— Каб не было б'юль вайнаў,

каб рулявымі дзяржавы былі мудрыя людзі, — пракаментаваў расійца. — Каб яны разумелі, што кожнае чалавечэ жыццё — гэта каштоўнасць. Каб людзі не пераўтвараліся ў мяса на полі бою.

Сёння цяжка сабе ўявіць, што 300 гадоў таму халодным вясковым днём на полі плошчай у квадратны кіламетр біліся 18 тысяч мужчын. Гісторыкі гавораць, што гэта была сапраўдная мсараўка — абедзве арміі, руская і шведская, панеслі тут незлічоныя страты. Мясцовае насельніцтва ад вайны чарпела разбуранні, голод і эпідэміі.

На выставе, якая адкрылася 5 кастрычніка ў Лясной, прадстаўлены знаходкі пошукавай экспедыцыі Магілёўскага аддзялення таварыства аховы помнікаў. Сёлетнім летам на полі ў Лясной знайшлі кулі і кавалкі ядраў часоў Паўночнай вайны. А таксама і рэччэ апошняй вайны — Вялікай Айчыннай: тут, на Слаўгарадчыне былі і жорстка баі.

А цяпер ужо цалкам мірная Лясная адзначала ў наядзелю юбі-

На прывале рускія салдаты і беларускія сяляне разам гатавалі «суп з сякеры». Рэцэпт, сцвярджаюць яны, за 300 гадоў не змяніўся: кідай і кипень усе, што ёсць!

лей бітвы рускі са шведамі: смуткавала па ахвярах, дэманстравала слаўнасці, вяселіла гасцей. Атрымаўся адкрыты ўрок гісторыі і прымырэння.

ЭЙНАР Лют — шведскі брыгадны генерал, цяпер на пенсіі. Ён не так даўно быў камандзірам лейб-гранадзёрскага палка, а яго далёкі прадок Андэрс Венэрстэд 300 гадоў таму ў Лясной камандаваў драгунскім палком на правым флангу шведскага войска. Гэта чалавек выхую, трапіў у палон пад Палтавай, збеў у Сібіры і на сконне жыцця з'явіўся вярнуцца ў родную Швецыю.

Яго нащадка Эйнара Люта ўсё жыццё цікавіла гісторыя Паўночнай вайны. Некалкі гадоў таму ён выпадкова пазнаёміўся з расійскім даследчыкам Паўлам Канавалячкі, які ўсё сваё жыццё стварае вялікую дыяраму бітвы пад Лясной з алавяных салдацішкі. Расійца і швед аб'ядналіся, каб напісаць кнігу пра Паўночную вайну.

— Удалося адшукаць сотні раней невядомых дакументаў пра бітву пад Лясной, — тлумачыць Павел. — Гэта пратокі ваенна-палявога суда: ў Рызе судзілі больш за сотню салдатаў і малодшых афіцэраў, якія згубіліся і адсталі ад шведскага войска. Яны пачылі за лепшае вярнуцца, адкуль прыйшлі.

Усе падрабязнасці пра падзеі пад Лясной, якія расказалі на судзе шведскія ваяры, Эйнара і Павла абнародавалі на міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Паўночная вайна і гістарычны лёсы Еўропы», якая адбылася ў Магілёве. Дыскусіі гісторыкаў і грамадскіх дзеячаў прайшлі ў Магілёўскім дзяржаўным універсітэце.

Праваслаўныя вернікі Слаўгарадчыны адзначалі важны юбілей хрэсцім ходам ад раённага цэнтара да Лясной: мужчыны неслі харагвы, жанчыны — абразы і свечкі. Пад званы падышлі яны да Свята-Петрапаўлаўскага храма, дзе Епіскап Магілёўскі і Мсціслаўскі Сафроній правёў літургію памяці вайны, якія загінулі на палюх баёў і мірных жыхароў, якія пакутавалі ад вайны.

На мітынг-рэвію прамаўлялі пра гістарычную бітву. У кожнага прамоўца — свой урок гісторыі. Старшыня Магілёўскага аблвыканкама Барыс Батура сказаў, што бітва пад Лясной яшчэ раз павердзіла: любяць агрэсія, адкуль бы яна ні сыходзіла, вырачана на прав.

Генерал расійскай арміі і старшыня Цэнтральнага штаба міжнароднай акцыі-праекта «Мы — нащадкі Перамогі» Віктар Ермакоў

Свята ў Лясной.

назваў бітву пад Лясной гераічным падзеям рускіх ваяроў, якія разграмілі шведаў, а таксама і беларусаў, якія дапамагалі арміі Пятра I.

— Але я таксама адчуваю годдасць, — кажаў непарукаўджаны пераможны прамовамі расійцаў Эйнара Люта. — Так, мы прайгралі бітву пад Лясной і Палтавай, але ў будучыню наблімі мір і пазабеглі такіх страшных бед, як нацызм і камунізм. І я шчаслівы!

Надзвычайны і Паўночнае Пасол Швецыі Стэфан Эрыксан падкрэсліў, што цяпер шведы прыязджаюць на Беларусь толькі з мірнымі мэтамі.

Яшчэ аднаго генерала, Ігра Зубава, які прадстаўляе расійскі фонд садзеяння развіццю праваахоўных органаў, найбольш уразілі парадак і спакой, які сёння ёсць у Беларусі.

Жывёлавод з Лясной Віталь стаў на адзін дзень куцарам. Старадаўні імідж прыцягваў турыстаў, а лясніцы нават заіздросцілі нечаканай папулярнасцю зямляка.

У старадаўняй строі не перапанулі толькі мясцовыя медыкаў, якія сталі на ганку Ляснянскай амбулаторыі, капітальна адрамантаванай да юбілею.

— Мне спякотна ад фотааб'ектываў і камер, — крыкнуў цар з натоўпу жанчын, якія асцаджалі яго з просьбамі сфатаграфавання на памяць.

Не менш імпазантна за цара выглядаў куцар, які часам прадстаўляўся Пятром, каб не расчароваць публіку. Віталь, жывёлавод з Лясной, вазіў на фурманцы

Пагледзіце на наш дзёны стаяцяннар — гэта ж працэсары гатэль! — дэманстравалі «гламурны» выгляд амбулаторыі яе загадчык Уладзімір Маркаў. — Ложкі, тэлевізар, DVD-плеер, адпачывальні і ідзі на папраўку!

Урачы і на свецы былі на службе, але без медыцынскіх часткі не абшлоса. Праўда, не стогны, а смех і жарты даносіліся з імпрывізаванага лазарэта часоў Паўночнай вайны. Хоць чырвоная фарба на бітвы арганізатары не пахадзілі, але і сёстры міласэрнасці і «параненыя» дэманстравалі выдатныя святочныя настроі. Лекары ў камозлах і велічэзных парыхах усім жадалі добрага здароўя.

Увогуле ў Лясной калісцкі пачыналася расійскай шпітальнага справа. У пачатку XVIII стагоддзя лясныя і дапамогі народнай медыцыны: да рану прыкладалі хлебны мякіш з паўчыніем — лічылася, што менавіта такая сумесь спыняе кроў і хутка залечвае, а таксама выкарыстоўвалі мядзювыя алады, печаную цыбулю і прамочвалі бінты адварам меду з пивам.

ПЕРАПАРАЎНУТА ў слянаў фарсілі лапцямі і рагожай. Гледачы проста паядлі вацмы выстаў-

цыбулю і прамочвалі бінты адварам меду з пивам.

ПЕРАПАРАЎНУТА ў слянаў фарсілі лапцямі і рагожай. Гледачы проста паядлі вацмы выстаў-

Швецкі ваенны пенсіонер Эйнара Лют і расійскі незалежны даследчык Павел Канавалячкі, разам пішучы гісторыю бітвы рускіх і шведаў пад Лясной.

Сям'я ШАЙКУНОВЫХ гаспадарнічала на сялянскім падворку Дрыбінскага раёна.

Падрабязнасці СЕМ РАЗОЎ МЕР І ТО НЕ ВЕР

Так і рабілася пры падрыхтоўцы да будаўніцтва Гродзенскай ГЭС. З пачаткам будаўніцтва Гродзенскай гідрэлектрастанцыі ў пойме Нёмана «актываваліся» не толькі самазвалы, што вывозяць грунт з катлавана, але і розныя чуткі наконт негатыўнага ўплыву гэтага аб'екта на навакольнае асяроддзе, жыццё тутэйшага насельніцтва і дачнікаў. Таму дырэктар дырэкцыі ГЭС Уладзімір Галецкі і кіруючы работнік РУП «Гроднаэнерга» цяпер заклапочаныя не толькі непасрэдна будаўнічымі работамі, але і растлумачальнай працай — сустрэкаюцца з журналістамі, адказваюць на пытанні насельніцтва па мясцовым тэлебачанні. Вось факты, якія, спадзяёмся, будзе карысна ведаць нашым чытачам.

АБ ПРАКТЫЧНЫМ РАЦІОНІ

Магутнасць Гродзенскай ГЭС у пойме Нёмана складае 17 МВт, што пераўтварае сумарна магутнасць усіх працуючых сёння ў рэспубліцы гідрэлектрастанцый. Электраэнергія, якая будзе на ёй вырабляцца, хопіць для забеспячэння ўсяго сельскага насельніцтва Гродзенскай вобласці. Увод станцыі ў эксплуатацыю запланаваны на канец 2010 года. Затраці на ёй будаўніцтва, згодна з праектнымі разлікамі, акупіцца за 12 гадоў.

На падрыхтоўку стайні нашы спецыялісты азнаёміліся з вопытам Польшчы, Чэхіі, Славакіі і іншых краін, дзе працуюць і добра сябе зарэкамендавалі турбіны такога ж класа. У праектаванні Гродзенскай ГЭС удзельнічалі вядучыя інстытуты Расіі і Украіны, паколькі ў нас праекціроўшчыкаў для такіх гідрэнергетычных аб'ектаў пачуць няма. Гэта будзе станцыя сярэдняга класа, нізкага напорнага ўзроўню вады. Ся карыстання ўсёй магутнасці абсталявання — каля чатырох тысяч гадзін у год, гэта вельмі добры паказчык. У залежнасці ад парты года будуць задзейнічаны то ўсе пяць турбін, то дзве-тры.

АБ ПАГРОЗЕ ПАДТАПЛЕННЯ ДАМОЎ І ГАСПАДАРЧЫХ ПАБУДОЎ

Узровень вады ў раёне будаўніцтва станцыі падміцца прыкладна на сем метраў, а далей, там, дзе ў Нёман упадае Котра, будзе максімум тры-чатыры метры, у раёне вёскі Луна — натуральны узровень, які і быў. Можна таксама з поўнай упэўненасцю сцвярджаць, што узровень вады ў Гродне застанецца ранейшым.

Ніводны населены пункт, ніводнае дачнае таварыства, ніводныя могілкі, згодна з архітэктурным праектам будаўніцтва Гродзенскай ГЭС, падтопленыя не будуць. Аб увазе да гэтага пытання сведчыць, да прыкладу, наступнае: калі здымкі ўсёй тэрыторыі вадасховішча выконваліся ў маштабе 1:5000, то гэтых участкаў — у маштабах 1:1000 і 1:500.

Прадугледжаны ўсе неабходныя меры, каб не пагоршыліся ўмовы жыцця для людзей. У прыватнасці, у шэрагу населеных пунктаў Гродзенскага раёна, дзе навадзяцца даволі значнае павышэнне ўзроўню вады, вліццём затраты пайдучу на ўмяцаванне берагоў, адноўку, каб прадухіліць магчымы ўплыў нахату рачной хвалі на прылеглы тэрыторыю, сплаўчанне альбо абдуццenne грунтовай масы. Акрамя таго, у некаторых вёсках магчыма падтапленне склепаў для захавання агароднін. У гэтай сувязі бюджэт будаўніцтва станцыі прадугледжаныя сродкі на новыя падвалы сучаснай канструкцыі.

АБ ЭКАЛАГІЧНЫМ КАНТРОЛІ

Для вывучэння фактычнага ўплыву ГЭС на навакольнае асяроддзе было прызначана шмат спецыялістаў, у тым ліку Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Разглядаліся самыя розныя накірункі — вада, глеба, расліны, свет, міграцыя жывёл, рыбаў і г. д. Вынікам гэтай работы стаў вельмі аб'ёмны азначаны дакумент, які прайшоў шмат экспертызаў, у тым ліку ў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Было шмат пытанняў, пасля якіх уносіліся змяненні ў праект. Кошты мерапрыемстваў, звязаных з экалагічнымі аспектамі будаўніцтва станцыі, супараўняліся з коштам абсталявання.

Што датычыцца, у прыватнасці, міграцыі рыбы, то так званыя прахадныя віды, якія калісьці заходзілі ў Нёман, спынілі свой рух з моманту будаўніцтва Кайнаўскай ГЭС. А папуляцыяныя, «дамашнія» віды будуць нарастаць у самых буйных прытоках Нёмана — у Котры, Савіслачы, Росі. Такія рыбы, як плотка, шчупка, застануцца на месцы. Аб'ём рыбы ў сувязі з будаўніцтвам ГЭС, паводле разлікаў спецыялістаў, не зменшыцца, у вадасховішчы таварная маса павялічыцца прыкладна на трыццаць працэнтаў.

Вадасховішча будзе праточным, што значна зменшыць і яго праз кожны чадзёра сутак. А гэта — пераходка для гістэрычных прасцаў і расліннасці. Акрамя таго, грамадзянская эксплуатацыя вадасховішча дазволіць прадухіліць утварэнне мелкаводдзюў і шчытэнне рэспірацыі ад праграў сонцам.

...Мяркуюцца, што Гродзенская ГЭС будзе служыць не толькі энергетыцы. Праектам намячана стварэнне рыбаводнай сажалкі, ёсць перспектыва для аб'екта водных відаў спорту, ды і проста для таго, каб кожны ахвотны мог палюбавацца вадасховішчам.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Простыя рэчы

ЗІЯШЛІ ў вяскове дварышча, дзе завіхалася немаладая дзяўчынка. Павіталіся, папрасілі пажадаць, як знайдзіць патрэбнага нам чалавечка. Гаспадыня гасцінца запрасіла ў хату. Заходзім. А ў прыкуці навалена не-малая гара кабачкоў, баклажан, рознага колеру, а малонкі — мастак-абстрактна-яніст пейзажыдзісціц.

— Навошта так шмат вырошчываеце?

— Ого, кабачкі! Яны і падсмажыць з часнаком. А ў бліны дадаць — якая смаката!

— І ўсё-такі так шмат...

— А жывёла? І кароўка, ды ўсе ядуць.

А вось гарбузоў у тым прыкуці не пабачыць. Так, сёння большасць гаспадароў у нашых мясцінах аддае перавагу вырошчванню кабачкоў, а не гарбузоў. Але найперш у нашых вёсках некалькі інстытутаў назад з'явіліся менавіта гарбузоў. У сямідзясятых гадах, студэнтам вёскаў фальклор, а запісаў у збісці Рускія песню, якая, уласна кажучы, шырока была распаўсюджана і ў іншых вёсках нашага рэгіёна.

Як пайшоў я да дзяўчыны Ды цераз гароды. Учаліўся ў гарбузы, Наробіў я шкіды. Пайшоў я пад акно: — Добры вечар, людзі! Вычпніце з гарбузоў — Кварты водкі будзе.

Кабачкі, можна сказаць, нащадкі гарбузоў. Гарбуз — Cucurbita на латыні, паходзіць з Цэнтральнай Амерыкі. Плады яго не толькі варача і пькуць, але выкарыстоўваюць на кандытарскія вырабы. Гарбузы маюць круглую альбо авальную форму. Нездарма ж у народзе гавораць і сёння: «Адзін сыноч Юзік і той — які гарбузік». Яшчэ ў народзе існавала меркаванне, што гарбуз смяцны татаў, калі ў страве ён сам сямі. Па сённяшнім, гатаваць яго трэба з яшчэ шасці інгрэдыентамі. Гарбузік — так траней называлася галубячая стравя, каша з гарбуза. У ёй абавязкова былі нейкія крыпкі, найчасцей прасо, малако, іншыя дабаўкі для смакаты.

У даўнейшых беларусаў у гарбуз было яшчэ адно, рытуальнае прызначэнне. Калі прыязджалі сватаць маладоў, то ў выпадку нежадання дзяўчыны ісці замуж ці яе гарбузоў аддаваць дзяўчыну за гэтага хлопца, сватам выносілі жрэз гарбузіка, які абвешчаву поўнач? Так, у гарбуз.

Наколькі чаітаў, усходняй народы з гарбузоў вырабляюць музычныя інструменты, з іх атрымліваюцца і добрыя ёмістасці для пераноскі вады. А ўспомнім славетную, не раз экранізаваную казку пра Паянлюшчу. У што ператваралася яе карэта пасля апошняга удару гадзінніка, які абвешчаву поўнач? Так, у гарбуз.

Масі не вырошчывае гарбузоў, а вось кабачкі ў нашым агародзе сабілета выраслі. Ншмат, вядома ж, толькі каб здаволіць першыя апетыты. Мы іх смажым, дадаём у бліны, робім іксавасліную кашу. Потым яны неак прыдаюцца, а скармліваць няма каму. Дарчыны, кабачкі ў лясце маюць вельмі доў-

гую і цікавую назву, так што варта яе прывесці — Cucurbita pepo var gigaum ontia. Паходзіць таксама з Цэнтральнай Амерыкі, з Мексікі. У Беларусі вырошчваюцца паўсодна.

Радыё вырошчваюцца ў нашых мясцінах патысонны. Але дзе-нідзе ў гародзе можна ўвесце пабачыць іх пясчатая, адметнай формы плады.

Кавуны. Яны таксама адносяцца да сямейства гарбузоў. Але гэта, я сказаў бы, шліхетны атожылак сямейства. Слова кавун прыйшло да нас з украінскай мовы, а туды трапіла з цюркскіх. Хоць

мы пашчывалі і над імі. На станцыю прыйшоў цэлы вагон. А разгружаць няма каму, штатныя грузачыкі ці напіліся, ці недзе былі занятыя пільней. І набралі ўсіх ахвотных. Паколькі наша ўласціца бліз да чыгункі, патрапілі на разгрузку старэйшыя таварышы. А мы, пацанцы, увазліся за імі. Разгрузка звычайная — з руку ў руку, з вагона ў кузаў грузавіка. Дзе выпадкова, а дзе і наўмысна выслігвае кавун з руку, б'ецца. Вось гэта ўжо наша спажывае. Пераелі так, што з чыгункі цягнуліся па хатах які сонныя мухі. А ночку будзе ўжо не да сну. Кавуны спраўдвалі сваю якасць,

Ой не ў першыя разы атрымалі гарбузы. Атрымаў гарбузы. І сват Міколаў, і сват Іванаў. Ну а сват, што быў сардзіты, На вяселлі ў Мікыты Песню звонкую яе, Гарзіцкі п'е.

на лясце кавун — Citrullus. Паўна растуць яны пераважна ў Дайнаў Афірчыцы.

У дзяцінстве мы не ведалі смаку кавуноў. А вось фільм-казку «Кубанскія казкі» любілі глядзець, які і нашы бацькі. Бацькі, ведоучыя рэчаіснасць тагачаснага калгаснага жыцця, самі толькі вырабляюцца ад пустых працадзён і калгаснай нішчынінны, напэўна, думалі, што вусь ёсць жа і такіх калгасны, талко багатае жыццё на тых урадлівых землях. Мы ж больш глядзелі на багачэ садоў і гародзю, якое ярка дэманстравалася ў кінафільме. І сабіліна на кавуны, вліцкія, паласатыя, калі разваліліся яны пад умелымі ударамі нажа, паказвалі на свет сваю спелую чырвань.

Завозіць кавуны да нас пачалі недзе ў сярэдзіне шасцідзясятых. Былі яны адносна таннымі, але ж які бюджэты тагачасных мэтастачкоў сям'яў? За сезон з'ядаўся пара-тройка кавуноў. Ды аднойчы

лешыя на сталах традыцыйныя вясковыя стравы — каўбасы, грыбы, бліны.

Каб больш поўна паказаць сялянскі быт часоў Паўночнай вайны і традыцыйнае майстэрства шапавалаў ад пачатку да гэтых вырабаў, з Дрыбінскага раёна прывезлі ў прычэпе авечак. Парадак на падворку наводзіла сям'я Шайкуновых — маці Наталля, дзеці Арцём і Даша. Малая кармілі авечак яблыкамі.

— Нам на дарозе сядзе распа-вядалі пра бітву пад Лясной, — дакладу 13-гадовай Арцём. — Я зразумелу, што перамог влікі чалавек Пётр.

Бялініцкі рускі арганізавалі прывал. Расія салдаты і беларускія сяляне разам гатавалі ў вліцзых катлах: суп з сякеры альбо, па іншай версіі, «шош» з курцы.

— Не, рэцэпт за апошнія 300 гадоў не змяніўся, — запэўніваю народ. — І гэта зусім не тайна — хіба толькі ад шведаў. Па-першае, у любой вёсцы трэба злавіць курцы, а потым кінуць у кипень усе, што ёсць — моркву, цыбулю, бульбу. Смачна!

А на падворку Чавускага раёна чыныя сядзелі прыгожыя бабулі ў андраках і вышываных кашулях. Гэта — вядомы на Магілёўшчыне ансамбль «Незабудкі» з вёскі Галавечыцы, які нядаўна атрымаў статус нематэрыяльнай каштоўнасці Беларусі.

Калі бабулі зацягвалі старадаўнія жалбы, на суседнім падворку Краснапольшчыны кідалі малаціць авечак. Іншым часам мужык ахвотна вучыў гледачоў, які закончыў салярку ў сучаснай гаспадарцы — малаціць старадаўнім чынам, адмысловымі палкамі.

Увогуле ў Лясной было толькі цікавых падзей і рэчаў, што вочы разб'ягаліся. Аднак цэнтрам свята стаў усё ж мемарыяльны храм, адрамантаваны спецыяльна да свята. Усе дзверы прыгожай і светлай царквы былі расчынены для людзей: яны імкнуліся паставіць свечкі, папрасіць аб здароўі блізкіх людзей і міры для сваёй краіны.

— Гасподзь нам даў запаведы, самыя важныя з якіх — гэта любоў, — нагадаў уладка Сафроній. — Любоў не толькі да сяброў, але і да ворагаў. І калі людзі выканаюць гэты запавет, то не будзе ніякіх войнаў, а будзе райскае жыццё на зямлі.

— Бранзалеты знайшлі пад кутом паянлюшкі, якую мы раскапалі, — расказаў загадчык кафедры археалогіі і спецыяльнага гістарычнага дысцыплін Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар гістарычных навук Ігар Марзалюк. — Відца, калі гарадзішча бралі штурмам, дзяўчына схавала самае дарагое, што ў ёй было, пад авечак каля каменнага ачага. Побач з імі мы знайшлі кавалкі гаршка: хутчэй за ўсё, у ім і ляжалі схаваныя бранзалеты. Іншыя жанчыны схавала свае манеты, мы збіралі іх па пацерах...

У раскопе сапраўды бачны слой пажару. Захопніку, які ўзяў штурмам і спалілі гарадзішча, выявілі з дапамогай яшчэ адной знаходкі. Археалогі знайшлі наакенчкі стралы, які належыць аварам — ваўнучым племені, якое дамінавала над славянамі. Гэта гарадзішча — адзін з важных для Магілёва археалагічных помнікаў дагарадскага перыяду. Яно было знішчана цалкам, і жыхары наўрад ці ўдалілі. Ігар Марзалюк мяркуе, што людзі зноў пасяліліся тут у X стагоддзі, але з цягам часу перайшлі на больш зручнае месца. Паселішча на цяперашнім гарадскім валу, на тэрыторыі сучаснага парка імя Горкага, і стала сярцам, зародкам будучага Магілёва.

— Аднак нашы даследаванні могуць даць новую дату нараджэння горада, ранейшыю за цяперашнюю — 1267 год, — лічыць гісторык. — Мы мяркуюем правесці радыёвуглеродны аналіз знаходак ранняга культурнага слою. Я мяркую, што дата будзе ў межах XI стагоддзя.

«Звязда» улетку пісала пра археалагічную экспедыцыю ў Шклоў, якую праводзілі выкладчыкі і студэнты Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта з інстытутам гісторыі НАН Беларусі. Менавіта тады былі раскапаны падмуркі вёскі сярэднявечнага Шклоўскага замка. Ігар Марзалюк лічыць, што вынікі гэтых раскопак (знойдзены кераміка і фрагменты зброі, які будучы перададзены ў лабараторыю) таксама могуць паўплываць на дату заснавання Шклова. Гісторык мяркуе, што гэта будзе другая палова X стагоддзя. Сёння ж Шклоў мае больш пазнюю дату нараджэння — 1526 год.

Увогуле сёлетні археалагічны сезон вельмі багаты на розныя цікавыя знаходкі — у абласным цэнтры, Шклове і Магілёўскім раёне. Але ён яшчэ працягваецца. Днямі магілёўскія археолагі накарвалі ў вёску Баркалабава Быхаўскага раёна — вядомае гістарычнае месца Беларусі. Там у сярэдзіне XVII стагоддзя быў заснаваны жаночы манастыр, які разбурылі ў савецкія 1920-я гады.

Сёлетня праваслаўная царква вырашыла аднавіць святыню, і ў Баркалабава прыехалі і пачалі працу манашкі. Археалогі мяркуюць у супрацоўніцтве з імі правесці выратавальныя раскопкі і раскрасіць падмуркі старажытных будынкаў. А таксама адшукаць святыню крыніцу, якая была знакамітай на ўсю Баркалабаўскую акругу.

Ілона ІВАНОВА.

НА РАХУНКУ ЗЛАЧЫНЦАЎ — 30 КРАДЗЯЖОЎ

Папярэднім расследаваннем ууС Брэсцкага аблвыканкама ўзбуджаны дзве крымінальныя справы ў дачыненні да мужчын 26 і 28 гадоў, якія былі арыштаваныя за крадзяхы.

Намаганні гэтага «дубата», які вывеліся, была створана злачынная арганізацыя (яны яе, дарчы, і ўзначалілі), якая арудавала на тэрыторыі рэспублікі са снежня 2005 года па лепень мінулага. Мяркуюцца, што ўдзельнікі гэтай арганізацыі ўчылі 30 крадзяхоў ў Мінскай, Брэсцкай і Гродзенскай абласцях. Арыштаваныя пяць членаў злачыннай арганізацыі.

Ігар ГРЫШЫН. АМАТАРЫ ЗНАХОДЖАННЯ ЗА КРАТАМІ

Адзін з іх — 27-гадовае злодзей ў вёсцы Пыцькушка Буда-Кашалёўскага раёна асуджаны выйшаў у турмы і праз 18 дзён абшчыў некалькі данчых дамоў, за што згарыў на нары на два гады.

Такі ж «дэп'яноз» зладзеяўскіх спраў і на рахунку 43-гадовага мяркуюцца. У шосты раз ён трапіў у турмы міліцыі за крадзяхы як у коралдзе, так і ў вёсцы. Суд адмедаў яго два з паловай года зняволены ў папраўча-працоўнай калоніі ўмоцненага рэжыму. Дарчы, там яго будучы адлучыць ад алкаголю. У прымусовым парадку.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Алесь КАСЦЕНЬ.

г. Паставы.

Кватэрнае пытанне Калі мама — маладая...

Мая дачка гадуе дваіх дзяцей (адно — інвалід з дзішнства), знаходзіцца на ўліку маючых патрэбу ў паліпшэнні жыллёвых умоў. Цяпер сям'я атрымала льготны кредит і пачала будаваць кватэру ў ЖКБ. Ці можа яна разлічвацца на дзяржаўную дапамогу па пагаднёнай крэдыту? Ці можа атрымаць субсідыю?

Г. Глобз, г. Навагрудак.
У адпаведнасці з заканадаўствам малазабяспечаныя працаздольныя грамадзяне, якія знаходзяцца на ўліку маючых патрэбу ў паліпшэнні жыллёвых умоў, маюць права на атрыманне ў парадку чарговасці аднаразавай бязвыплатнай субсідыі альбо льготнага крэдыту на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылля памяншанай.

Грамадзяне, у складзе сям'і якіх маюцца дзеці-інваліды, могуць быць уключаны па-за чаргой у спісы на атрыманне льготнага крэдыту.
Права на сумеснае выкарыстанне льготнага крэдыту і аднаразавай бязвыплатнай субсідыі маюць, у прыватнасці, маладая сям'я (па захаванні такой льготы прадстаўлена толькі хворым на актыўную форму туберкулёзу).
Пад маладымі сям'ямі маюцца на ўвазе сям'і, у якіх хоць бы адзін з сужэнцаў (муж ці жонка) на момант прыняцця на ўлік маючых патрэбу ў паліпшэнні жыллёвых умоў знаходзіцца ў ўзросце да 31 года. Да членаў сям'і маладога грамадзяніна (маладой сям'і) адносяцца яго муж (жонка) (незалежна ад узросту) і іх дзеці (родныя, узятая за сына, за дачку).

Што датычыцца фінансвай дапамогі дзяржавы ў пагаднёнай запызчанасці па льготных крэдытах пры нараджэнні дзяцей, то такая дапамога аказваецца маладым сям'ям у наступных пераходах:
— пры нараджэнні першага дзіцяці — 10 працэнтаў ад рэшту запызчанасці на выдзеленых ільготных крэдытах;
— пры нараджэнні другога дзіцяці — 20 працэнтаў ад рэшту запызчанасці.

Пры нараджэнні трэцяга дзіцяці і наступных дзяцей фінансавая дапамога ў пагаднёнай запызчанасці па льготных крэдытах аказваецца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам для шматдзетных сям'яў.
Віктар САВІЦКІ.

У суд Рагачоўскага раёна Гомельскай вобласці пастанавіў адмовіць у прызнанні адсутнасці без вестак Цітова Гіра Віктаравіча, 14 ліпеня 1971 года нараджэння, ураджэнка ў. Рошычы на Рагачоўскага раёна, апошняе вядомае месца жыхарства — в. Серабранка Рагачоўскага раёна, вул. Садовая, 16, апошняе вядомае месца знаходжання — Рагіскай Федэрацыі.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асоб, якія маюць звесткі пра І.В. Цітова, паведаміць іх суду Рагачоўскага раёна Гомельскай вобласці на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

Стэрэатыпы за рулём

Упершыню за руль пасадзіў мяне тата. Мне было сем гадоў, вароты ў гараж былі шырока, а твар маці — зусім белым ад жаху. Росту мне хапала толькі на тое, каб разглядзець неспоконку колісаць лімбаў і стэрэаляў на панэлі за рулём. Да педалькі і дарогі мне было далёка.
Сёння я суўвазна задумваюся над тым, каб атрымаць вадзіцельскія правы. Як лепш гэта зрабіць? З гэтым пытаннем я прыйшла да Валерыя Дзермана, намесніка дырэктара па навучнай-высвабоднай працы Цэнтральнага аўтамабільнага навучнага камбіната (ЦАНК).

Аўтарытэтна

АСЦЯРОЖНА: ВУЧАНЫ!

У народна любімым расанаўскім фільме «З лёгкай парай!» ёсць сцена, дзе Лукашын і Надзя размахваюць аб важнасці сваіх прафесій. Ён — медык, яна — настаўніца. «У нас з вамі самая лепшая, самая патрэбная прафесія, — пераконвае герой Андрэя Мягкова і нагадавае, што медыцынская памылкі каштуюць людзям вельмі дорога. А гераіня Барбары Брыльскай заўважае, што памылкі настаўніка хоць і не такія вядомыя, але наступствы ад іх — не менш сур'ёзныя. Не будзем сядзець за рахункі бацькоў, але пагодзімся, што роля школы ў фарміраванні асобы і светапогляду вучня, сістэмы яго каштоўнасцяў і жыццёвых прыярытэтаў — вельмі важныя. Чым могуць адгучыцца памылкі людзей, якіх па роду дзейнасці ёсць разумнае, добрае, вясёлае, і якіх і пазбегнуць? Пра гэта наша размова з заслужаным дзеячам навукі Рэспублікі Беларусь, доктарам псіхалагічных навук, старшынёй праўлення Беларускага таварыства псіхалагаў, прафесарам БДПУ імя М. Танка Якавам КАЛАМІНСКІМ.

— Якаў Львовіч, ведаю, што не так даўно пад вашай рэдакцыяй выйшла кніга, прысвечаная менавіта праблемам ўзаемаадносін настаўніка і вучня. Раскажыце пра яе крыху падрабязней.

— Кніга мае назву «Педагагічнае ўзаемааддзеянне». Яна была выдадзена ў Санкт-Пецярбургу пад рубрыкай «Мэтры сусветнай псіхалогіі». У яе ўвайшлі ўважлівыя навуковыя даследаванні — маіх і маіх вучняў, гадоўнага аб'ёму якіх стаў наступнік і яго прафесійнае кантактаванне. Я ўвесь час змагаюся за павышэнне прафесійнай культуры на настаўніка, за тое, каб настаўнікі авалодалі псіхалагічнай дзіцяці. Увогуле, псіхалогія па сваёй прырода адзначаецца да выключна дзейнасці мае такое ж значэнне, як анатомія і фізіялогія чалавека для хірурга. Вельмі важна, каб у настаўніка сфарміраваліся адекватныя, гуманістычныя погляды дзіцяці. Заўважу, што на працягу чалавечай гісторыі гэты вобраз пацярпеў значныя змяненні. Так, у «Домострое» — педагагічным дакуменце XVII стагоддзя — прапанавалася рэпрэсіўнае стаўленне да дзіцяці: «Не бойся скаржыць сыну рэбро... Бей сына во младиости, да утешит тя во старости...» Успрыманне дзіцяці як людзя гражу, з якога гэты грэх траба выбіць, вельмі характэрна і для некаторых рэлігійных плыняў. І толькі ў апошні час сфарміраваўся гуманістычны вобраз дзіцяці як ішканаў, рухомай, жывой істоты, роўнай даросламу. Дзіця менавіта ведае, але не менш адчувае.

— Так ім здаецца. Чалавек — вельмі выбіральных істота, ён нават да нежывых прадметаў ставіцца па-рознаму, што ўжо кажаць пра жывых людзей. Безумоўна, існуюць такія званыя каштоўнасца-арыентацыйныя стратэгіі, якіх імкнучыся прытрымлівацца настаўнікі (быць аб'ектыўным, справядлівым і г.д.), але на практыцы атрымліваецца не так гладка, як у тэорыі.

— У чым жа прычына выбіральнасці педагагічнага ўзаемааддзеяння?
— Нашы даследаванні паказалі, што менавіта тут залежыць ад тыпу кантактавання настаўніка, і чатыры. Для нагляднасці ўмоўна абазначым педагагічнае ўзаемааддзеянне як айбсберг, у якога 5/6 схавана пад вайдзі (гэта эмацыянальнае, вобразнае, інтэлектуальнае стаўленне да вучняў, да сваёй прафесіі), а 1/6 — гэта рэальнае педагагічнае кантактаванне (паводзіны, сістэма ацэнак, вербальныя і невербальныя рэакцыі). Як я спадзяюся, унутраны стан і знешнія характэрныя крывадушнасці. Не трэба забывацца, што дзіця — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.
— Я даваў сваім студэнтам заданне — напісаць сапраўды, што дзіцяце — вельмі ўспрымальны і добра «прачытваюць» рэальныя панчужы і эмоцыі педагога.

прынята разглядаць у дачыненні да паводзін сям'і (ці падыходзяць партнёры адзін аднаму), аднак гэта важна ўлічваць і пры аналізе стаўнасці настаўнік—вучань. Увайдзіце сітуацыю: настаўнік-халерык выклікае да дошкі вучня-флегматыка. Вучань адказвае зааповлена, спакойна, робіць доўгія паўзы паміж фразама, а настаўнік нерувецца, спынаецца, увесь час пагладзівае вучня. Тут няма сумяшчальнасці і ў выніку абодва будуць у стрэсе. Яшчэ адзін прыклад: у групе дзіцячага садка дзве выхавальніцы. Абодва халерычнага тэмпераменту: адна б'еца з дзецьмі да абеду, другая — пасля. Увайдзіце, у якім стане будуць дзеці напрыканцы дня. Настаўнік павінен усведамляць розніцу паміж тэмпераментамі сваіх вучняў і паводзіць сябе адпаведна. Калі вучань — меланхолік (чалавек з нізкім парогам эмацыянальнай адчувальнасці), значыць, да яго трэба мець асобны падыход. Не рабіць разкі крытычных заўваг, не павышаць яго голас і г.д.

Асобую ўвагу хачу звярнуць на псіхалагічную і ідэалагічную (!) сумяшчальнасць у выхавальніцкай камандзе, якая працуе з пэўнай групай вучняў. Настаўнік павінен разумець, што на сваім уроку ён працуе з дзецьмі, з якімі ўжо наперадаў яго калега, у якога свой тэмперамент, светапогляд і манера кантактавання.

— А які тып тэмпераменту, на вашу думку, найлепш падыходзіць прафесіі настаўніка?

— Сангвін. На жаль, мы пакуль не маем магчымасці праводзіць градыёла па тыпах тэмпераменту сярод нашых аб'ектаў даследавання. Сёння яны здаюць псімомыя тэсты і па іх выніках мы часта прымаем вылучаць дзіцяці, якіх нават не маюць камунікацыйных здольнасцяў. А для настаўніка гэта — аснова асцяж. Зараз мы імкнемся вярнуць псіхалагічна-педагагічнае суб'ектаванне, якое шырока практыкавалася ў нашым універсітэце (БДПУ імя М. Танка) раней. Яно дазваляла вызначыць, ці няма ў аб'ектаў нейкіх неўрачлівых паводзін і адхіленняў, і ці валодае ён пачуццямі гумару.

— А навошта настаўніку пачуццё гумару?

— Пачуццё гумару мае велізарнае значэнне для настаўніка! Ільчэ Жан-Жак Русо гаварыў, што самы цяжкі грэх для настаўніка — быць нудным. У псіхалогіі ёсць тэст гумарыстычных фарм, які мы выкарыстоўвалі падчас суб'ектаванняў. Ён дазваляе высветліць, ці мае чалавек здольнасці да вобразнага мыслення.

— Пра якія асаблівасці дзіцячай псіхалогіі (акрамя тэмпераменту) яшчэ неабходна памятаць настаўніку?

— Трэба ўлічваць узроставыя змяненні патрабаванняў да настаўніка. Для дзяцей пачатковай школы аўтарытэт настаўніка бязмежны і непарушны. Ён пераважае аўтарытэт бацькоў ці аднагодкаў. А ў падлетка на першае месца выходзіць аднагодкі, роля дарослых паніжаецца. І настаўніку, каб атрымаць станоўчы педагогічны эфект, трэба ўздзейнічаць не толькі на асобнага індывіда, але і на цэлую групу, на увесь клас. Акрамя таго, трэба разумець структуру групы, ведаць, хто ў ёй лідар («зорка»), хто — аўтэйдар. І менавіта з аўтэйдарамі быць асабліва беражлівым (гэта — група рызык).

— Не скаржыце, што не ўсе настаўнікі могуць правесці рысу паміж выхаваннем і прыжыццёвым асобі вучня...

— Такое здарэцца, аднак мне зараз хацела б выступіць у абарону настаўніка. У псіхалагічнай і ідэалагічнай (!) сумяшчальнасць у выхавальніцкай камандзе, якая працуе з пэўнай групай вучняў. Настаўнік павінен разумець, што на сваім уроку ён працуе з дзецьмі, з якімі ўжо наперадаў яго калега, у якога свой тэмперамент, светапогляд і манера кантактавання.

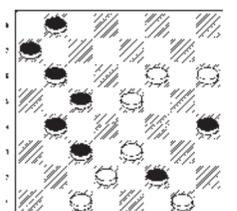
— А які тып тэмпераменту, на вашу думку, найлепш падыходзіць прафесіі настаўніка?
— Сангвін. На жаль, мы пакуль не маем магчымасці праводзіць градыёла па тыпах тэмпераменту сярод нашых аб'ектаў даследавання. Сёння яны здаюць псімомыя тэсты і па іх выніках мы часта прымаем вылучаць дзіцяці, якіх нават не маюць камунікацыйных здольнасцяў. А для настаўніка гэта — аснова асцяж. Зараз мы імкнемся вярнуць псіхалагічна-педагагічнае суб'ектаванне, якое шырока практыкавалася ў нашым універсітэце (БДПУ імя М. Танка) раней. Яно дазваляла вызначыць, ці няма ў аб'ектаў нейкіх неўрачлівых паводзін і адхіленняў, і ці валодае ён пачуццямі гумару.

— А навошта настаўніку пачуццё гумару?

— Пачуццё гумару мае велізарнае значэнне для настаўніка! Ільчэ Жан-Жак Русо гаварыў, што самы цяжкі грэх для настаўніка — быць нудным. У псіхалогіі ёсць тэст гумарыстычных фарм, які мы выкарыстоўвалі падчас суб'ектаванняў. Ён дазваляе высветліць, ці мае чалавек здольнасці да вобразнага мыслення.

ШАШКІ

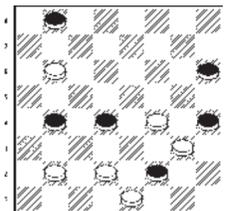
«ПАГОДА ў ДОМЕ»-5
Працягваем гэты класіфікацыйны конкурс заданнем № 7 — камбінатыйнай праблемай нашага чытача з Гомеля Мікалая Вяргейчыка:

БЕЛЫЯ: c1, d2, e3, e5, f6, g1, h6 (7). ЧОРНЫЯ: a7, b4, b6, b8, c3, c5, f2, h4 (8). Выйгрышы.

Тэрмін для адказу традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас рэдакцыі газеты «Звязда»: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рубрыка «Шашкі».

Разгледзьце і такую задумку кандыдата ў майстры спорту М. Вяргейчыка, але ўжо ў рамках нашага бліца-41/2:

БЕЛЫЯ: b2, b6, d2, e1, f4, g3 (6). ЧОРНЫЯ: b4, b8, d4, f2, h4, h6 (8). Таксама перамога белых.

Пераможца бліца чкае сюрпрыз ад Анатоля Пярхалскага (Глыбокае) — яго зборнік звяздоўскай рубрыкі «Шашкі» за 2006 год у афармленні мясцовага «ФОТА-цэнтра».

Па-за конкурсам М. Вяргейчык прапануе вам узае наступныя канюіцы:

№ 1. БЕЛЫЯ: a3, b6, e1, e5, g1, f7, h6 (7). ЧОРНЫЯ: b6, c3, d2, e3, f6, g3, h4, h8 (8).

№ 2. БЕЛЫЯ: b2, c1, c3, d2, e1, f2, g3, h6 (8). ЧОРНЫЯ: a5, b4, d6, e5, f8, g7, h4 (7).

№ 3. БЕЛЫЯ: a5, a7, b4, b6, c7, d2, f4, h6, h4 (8). Пашукайце перавагу за белых см. Таксама будзем рады вашым рашэнням.

КАМБІНАЦЫЙНЫ ВІХОР
Аб выніках 21-га міжнароднага фестывалю па шашках-100 «Мінск-2008» мы інфармавалі вас раней. Сёння прыводзім сітуацыю з гэтага спаборніцтва:

БЕЛЫЯ (А. Домчаў): 16, 26, 27, 32, 33, 34, 35, 38, 39, 43, 45 (11). ЧОРНЫЯ (А. Калмакоў): 7, 9, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 24, 25 (11). Далей белы: 1... 24-30: 2. 35:24 20:40. 3. 45:34 19-24:1. Правы фланг белых аслаблены. Акрамя таго, прагража камбінатыйны вихор з боку чорных. Напрыклад, калі згуляць 4. 33-28, дык 4. ... 18-22 5. 27:18 13:42/44. 4. 32-28 25-30 5. 34:25 24-29 6. 33-28 18-22. Таму белыя вырашылі ахвярваць сваю простую і завяршыць партыю ўнічна. Пазушылі разабрацца ў гэтай пазіцыі самастойна. Жадаем паспеваць у аналітычных даследаваннях.

ЕСЦЬ БАТАРЭЙКІ!
Педагага па прафесіі гамельнянін Леанід Вітошкін можа параўнаць з батарэйкай з вядомай рэкламай, якая ніколі не спыняецца. І пакуль што ў распушчаны намяма яго роўны. Мяркуюць самі: ён — гросмайстар і трыкратны чэмпіён СССР па складаным з'яоду, 26-разовы (!) чэмпіён Беларусі па шашкавай кампзіцыі ў розных яе жанрах. Яго дзві: ні дня без заняткаў любімай справай. Таму з'яўляецца і рэкардсменам па колькасці створаных задумак на 64 і 100-клетчатных дошках. Звярніце ўвагу на прастаўленыя ім нумары на дадзеным у рэдакцыю творах:

БЕЛЫЯ: b4, b6, c5, d6, e3, f4, h6 (7). ЧОРНЫЯ: a7, d8, f6, f8, g3, g7, h2 (7).

Праблема № 104: e5, b7, e7, g1 (f2a) c5 (g1) a5, c7x. A(b6) a7 (c1) b5, h4x.

БЕЛЫЯ: a1, a7, b6, d4, e3, e5, g1 (7). ЧОРНЫЯ: a3, b2, b4, c3, d8, e7, g3, g7 (8).

Праблема № 196: c7, c5, h2, c1x.

БЕЛЫЯ: 23, 28, 33, 34, 35 (5). ЧОРНЫЯ: 10, 12, 17, 18, 20 (5). Камбінатыйная мініяцюра № 751: 22, 4, 9x.

БЕЛЫЯ: 24, 27, 33, 43, 45 (5). ЧОРНЫЯ: 8, 9, 13, 17, 29 (5). Міні-праблема № 801: 40, 21, 23x.

БЕЛЫЯ: 39, дамкі 8, 27, 50 (4). ЧОРНЫЯ: 7, дамкі 5, 40 (3). З'яод № 1719: 49 (35) A9, 2x. A(12) 35, 19x. B(45) 19, 1x.

Добры ж д. Вітошкін адбыўся яшчэ ў далёкім 1957 годзе. Толькі была змешчана яго першая задумка на старонках газеты «Звязда». Зараз у актыве майстра налічваецца 300 задч, 1800 з'яоду (!) і звыш 800 праблем-64 і 100.

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «ЗНАМЯ ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ»
17 октября 2008 года состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Знамя индустриализации» по адресу: г. Витебск, ул. Гагарина, 11, зал заседаний.
ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:
1. О залого имущества ОАО «Знамя индустриализации».
С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Витебск, ул. Гагарина, д. 11, каб. 34 в рабочие дни с 7 по 16 октября (время работы с 9.00 до 16.00) либо 17 октября 2008 г. по месту проведения собрания.
Регистрация участников собрания с 13.00 до 13.45 по месту проведения собрания.
Начало работы собрания — 17 октября 2008 г. в 14 часов.
Список акционеров для участия в собрании составлен по состоянию на 01 октября 2008 года.
Для регистрации иметь при себе следующие документы:
— акционеру ОАО — паспорт;
— представителю акционера — паспорт и доверенность.
Наблюдательный совет ОАО «Знамя индустриализации».
УИН 300200360

Воложинский сельский исполнительный комитет
Воложинского района Минской области (Продавец)
ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже 2 (двух) земельных участков для индивидуального жилищного строительства: **Лот 1** — земельный участок в д. Гончары, площадь участка — 0,20 га, начальная цена — 1 500 000 бел. руб.; **Лот 2** — земельный участок в д. Гончары, площадь участка — 0,20 га, начальная цена — 1 500 000 бел. руб.
Целевое назначение земельных участков — строительство и обслуживание жилого дома. Земельные участки расположены возле города Воложина. Продажа земельных участков производится гражданином Республики Беларусь, постоянно проживающим на территории республики или приравненным к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь. Задаток в размере 10 % от начальной цены перечисляется в Главное управление МФ РБ по Минской области РБ, р/с 3600614010006 в филиале № 605 МОУ АСБ «Беларусбанк», код 513, г. Воложин, ул. Партизанская, 13, УНП 600037330, назначение платежа 04901. Аукцион состоится **11 ноября 2008 года** в 11.00 по адресу: г. Воложин, пл. Свободы, 21, здание сельисполкома.
Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются до **17.00 05 ноября 2008 г.**, кабинет секретаря.

Контактный телефон: 5 55 54.

Дорский сельский исполнительный комитет
Воложинского района Минской области (продавец)
ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже 2 (двух) земельных участков для строительства и обслуживания индивидуального жилого дома в д. Доры, ул. Красная — начальная цена 1 200 000 бел. рублей, ул. Интернациональная — начальная цена 1 500 000 бел. рублей.
Имеются сети электроснабжения, водоснабжения, газопровод. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 09.08.2008 года. Аукцион состоится **24.10.2008 года** в 12.00 по адресу: д. Доры, ул. Советская, 5, здание сельисполкома. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **23.10.2008 года** до 17.00 по адресу: д. Доры, ул. Советская, 5, кабинет секретаря.

Контактный телефон: 8 01772 33636.
Сайт в интернете volozhin.gov.by.
УИН 600037251

Валевачский сельский исполнительный комитет
(продавец) совместно
с КУП «Минский областной центр учета недвижимости»
ПРОВОДЯТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в Минской обл. Червоноск район: **Лот № 1** — участок п. 0,1296 га, кадастровый номер 625880806601000101, расположенный в д. Карпиловича, имеются сети электроснабжения, в перспективе предусмотрена газификация, начальная цена 1 000 000 рублей; **Лот № 2** — участок пл. 0,1265 га, кадастровый номер 625880802601000012, расположенный в д. Волковыш, имеются сети электроснабжения, начальная цена — 900 000 рублей. Задаток в размере 10 % от начальной цены перечисляется на р/с 3012020200010 в Октябрьском отделении ОАО «БПС-Банк», г. Минск, МФО 153001357, УНП 690324015, КУП «Минский областной центр учета недвижимости». Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок, возместить расходы, связанные с подготовкой документации, необходимой для проведения аукциона, в сумме: **Лот № 1** — 612 823 рублей; **Лот № 2** — 615 380 рублей. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документацией и земельными участками. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Аукцион состоится **11.11.2008 г. в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 321. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **10.11.2008 г. до 17.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326.

Контактный телефон (8 0177) 224 61 34.
Наш сайт в интернете: www.rft.by.
КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015.

Любчанский поселковый исполнительный комитет
Новогрудского района Гродненской области
ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь. Аукцион состоится **4 ноября 2008 года в 10.00** по адресу: г. Любча, пл. Солобутина, 11 Новогрудского района Гродненской области, здание поселкового Совета. К участию в аукционе допускаются граждане Республики Беларусь, подавшие заявления с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке задаток. Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по вышеуказанному адресу, по рабочим дням с 7 по 30 октября 2008 года включительно с 8.30 до 17.30. На аукцион выставляются земельные участки: У-1 кадастровый номер 424375709101000029, площадь 0,1431 га, участок У-2 кадастровый номер 424375709101000030, площадь 0,0608 га, расположенные по адресу: Гродненская область, Новогрудский район, Любчанский поселковый Совет, деревня Черешня. Целевое назначение — для строительства и обслуживания одноквартирных, блокированных жилых домов. Инженерная инфраструктура отсутствует. Начальная цена У-1 30 208 рублей, размер задатка — 3020 белорусских рублей. У-2 — 12 835 рублей, размер задатка — 1280 белорусских рублей. Победители аукциона возмещают расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона, подготовкой земельно-кадастровой документации и размещением извещения в средствах массовой информации. Задаток перечисляется в размере 10 процентов от начальной цены заявленного лота до подачи заявления на счет бюджета Любчанского поселкового исполнительного комитета 3600521080002 в А

Пастанова Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
Аб парадку дня дзевятай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь тэрагя склікання

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь В. ПАПОУ
2 кастрычніка 2008 г., г. Мінск., № 1001-ПЗ/IX

Дадатак да Пастановы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
02.10.2008 № 1001-ПЗ/IX

Парадак дня дзевятай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь тэрагя склікання

- 1. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб унесенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях падаткаабкладання».
2. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб рэспубліканскім бюджэце на 2009 год».
3. Аб праекце Пастановы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь «Аб Дэкрэце Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 26 чэрвеня 2008 г. № 14 «Аб некаторых мерах па удасканаленні дзейнасці Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь».

- 12. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб асновах адміністрацыйных працэдур».
13. Аб праекце Пастановы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь «Аб разглядае прызначэння Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь на асобнае палажэнне ў Рэспубліцы Беларусь».
14. Аб праекце Закона Рэспублікі Беларусь «Аб ахове атмасфернага паветра».

ХУТКАСЦЬ ПАВІННА БЫЦЬ БЯСПЕЧНАЙ

У нядаўле, 5 кастрычніка, уздзен у Быхаўскім раёне жыхары вёскі Іскань рухаліся на аўтамабілі «Сіят-Таледа». 30-гадовыя вадзіцель не справіўся з кіраваннем, з'ехаў на абочыну і ўдарыўся ў прыдарожнае дрэва. У выніку на месцы загінуў 38-гадовы пасажыр, а вадзіцель з чэрапна-мазгавой траўмай і ударам пазванічнага шпіталізаваны.

Паводле інфармацыі прэс-службы ДАІ Магілёўскай вобласці, за выхадныя дні учынены 10 дарожна-транспартных здарэнняў, у якіх 9 чалавек атрымалі траўмы, а 5 загінулі.

Алена КАЗЛОВА.

Сталічныя дарогі чакае перабудова

Дарогі — адно са складаных нашых пытанняў, якое хвалюе аўтамабілістаў з кожным днём мацней. Не скарот, што ў Мінску па частцы затораў найбольш праблемнымі з'яўляюцца цэнтральныя вуліцы, а таксама паўночная і паўднёвая часткі горада, якія даюць і шчыльна забудаваны. Менавіта дзеля вырашэння гэтых праблем, павелічэння прапускання здольнасці асноўных сталічных магістральных спецыяльнай гарадскай праграма. Аб апошніх змяненнях у ёй паведамліў Юрый Цішэц, начальнік аддзела інжынернага абсталявання і транспарту камітэта архітэктуры і горадабудування і, начальнік аддзела прэзентацыі капітальнага рамонту КУП «Гар-

ВОСЕНЬСКАЕ ПАЛЯВАННЕ

Асенне-зімовы сезон палявання на кабана і еўрапейскую казулю, які адкрыўся 1 кастрычніка, будзе доўжыцца да 15 снежня. Працягнецца таксама паляванне на лася і высякароднага аленя. У гэты перыяд усіх жывёлін дазваляюць здабываць загонам і з сабакі. Усе

ЖНІВЕНЬ СТАЎ САМЫМ «ШЛЮБНЫМ» МЕСЯЦАМ

У Беларусі ў гэтым годзе жніўнем стаў самым «шлюбным» месцам, паведамляе наместнік начальніка галоўнага ўпраўлення палітыкі занятасці і народна-сельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Таццяна Шаметава. Устаноўлены рэкорд па колькасці пар малодых — іх зарэгістравана 13 тыс. 212, з іх у Мінску ўтварылася 10 тыс. 406 новых ўтвек грамадства.

Аднак не варта высокі шлюбны рэйтынг гэтай жаўні звязваць толькі з магчымым трыва васьмёркі (8.08.2008), хоць шлюбны бум у гэты дзень сапраўды пракаціўся па ўсёй рэспубліцы. Дарэчы, не менш ахвотна былі і ліпені мінулага года — у дзень трох смярэкаў (07.07.2007). Аднак мінулагадні ліпень усё ж уступіў першынства жніўню, калі 11 тыс. 816 пар замацавалі свой саюз заручальнымі прысяжэннямі. Значыць, жніўне, нягледзячы на ​​магчымыя лічы, быў і застаецца для закаханых самым папулярным месяцам для заключэння шлюбу. Другое месца захаваў за сабой ліпень (у гэтым годзе зарэгістравана 8 тыс. 620 шлюбам), на трэцім месцы чэрвень (8 тыс. 212). У цэлым за восем месяцаў вясельны марш Мендэльсона прагукаў для 49 тыс. 978 пар (гэта на 5,5 працэнта менш у параўнанні са студзенем — жніўнем мінулага года). Што датычыцца разводу, то іх колькасць не залежыць ад сезона — штомесяц распадаецца 2,8—3 тыс. шлюбных пар. Як вынік, за 8 месяцаў гэтага года распалася 23 тыс. 588 сем'яў.

Алена ПРУС, БЕЛТА.

адзення, паказвалі сваё майстэрства ў валоданні мячамі, рапірамі, вельсіпедамі і лямпамі, а таксама дэманстравалі навыкі рукапашнага бою і каратэ. У выніку звання «Містэр Беларусь-2008» быў удастоены прадстаўніц цэнтральнага апарату Юрый Палякоў, які выступаў пад чэвірбургым нумарам, два тытулы — «Віцэ-містэр Беларусь-2008» і «Містэр глядзкіх сімпатыі» — атрымаў Аляксей Юхневіч (філіял № 416, Навагрудк).

«Містэр» інтэлігентнасць» стаў Арцём Каленчук (філіял № 121, Пінск), «Містэр» творчасці» — Дзяніс Багачоў (філіял № 606, Дзяржынск), «Містэр» мужнасць» — Юрый Дашкевіч (Магілёўскае абласное ўпраўленне), «Містэр» артыстызм» — Сяргей Пушнякоў (філіял № «201, Віцебск), а «Містэр» абяанне» — Леанід Бузоўскі (Гомельскае абласное ўпраўленне).

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

Дзіўны свет Маркетынг — гэта прыгожа

Ва ўсякім разе, калі яго ўвасабляюць такія людзі, як бельгійскі Ехен Вертэсен. На конкурсе прыгажосці «Mister World Mundial 2008», што прайшоў дзямі ў Перу, менавіта гэты 19-гадовы хлопеч быў прызнаны самым прыгожым мужчынам у свеце.

Акрамя таго, Ехен, які вучыцца ва ўніверсітэце на маркетолога і мае ўжо за плячыма адзін тытул «Містэр Бельгія 2008», ураўну журы сваёй адкрыццям і непасрэднасцю, за што атрымаў дадаткова тытул «Мужчына з самай прыгожай усмешкай». Усёго ж у фінале конкурсу ўдзельнічалі прадстаўнікі 25 краін свету.

Дарэчы, на леташнім конкурсе «Mister World Mundial» прадстаўнік Бельгі заняў другое месца, састанупіўшы ўдзельніку з Пуэрта-Рыка Джозуа Далмаю.

Вядома ж, мужчынскія конкурсы прыгажосці не такія папулярныя, як жаночыя, але ўсё ж і сярод іх ёсць некалькі найбольш вядомых. Акрамя загаданага «Mister World Mundial 2008», самымі прэстыжнымі лічацца штогадовы конкурс «Містэр Сусвет», дзе ацэньваецца зольнасць а звычайна вонкавая прыгажосць, а мышанная маса (самы вядомы пераможца гэтага конкурсу — Арнольд Шварцнегер), а таксама «фішыён» конкурс «Містэр свету», які праводзіцца з 1996 года — раз на тры гады (да ўдзелу ў ім дапускаюцца толькі хлапцы, якія павінны ўразіць журы як мінімум па трох крытэрыях: прыгажосць, талент і фізічная падрыхтоўка).

Што датычыцца беларускіх прыгажунёў, то пакуль што найвышэйшых поспех да нашых сучаснікаў — тэрагя месца бабурыйчана Андрэя Аджы на конкурсе «Містэр мадэль свету» ў 2003 годзе. Тады беларус перамог у трох намінацыях з дзевяці і быў прызнаны ўдалымісам самага прыгожага твару ў свеце.

Ліна МАЛІНІНА.

Жукоўскага і праспект Дзяржынскага, ствараецца 1-е транспартнае кальцо, дзюячыму якому плануецца пазбавіць цэнтральныя вуліцы ад грузавога транспарту.

Задача 2-га кальца — разгрузіць цэнтр горада ад транзітнага транспарту. Уключаны МКАД, рэканструкцыя якага адбылася ў 2002 годзе, да 2011 года сталіца будзе мець чатыры транспартныя кальцы. Цяпер вядзецца праект па рэканструкцыі Парыжскага праспекта ад вул. Аранскага да вул. Жылуновіча, вядзецца будаванні работы на першым транспартным кальцы ад Кальварыйскага да вул. Талстога, рэканструецца вуліца Шмірэвава. Да канца года плануецца пачаць работы на вуліцы Маякоўскага, якія

продуць у пяць этапаў, у выніку чаго да 2011 года яна будзе васміпалоснай з дзюяма транспартнымі развязкамі. Што датычыцца Парыжскага праспекта, то першы (ад вул. Ванеева да вул. Жылуновіча) з чатырох этапаў плануецца рэалізаваць у гэтым годзе. Абарыкоўваецца стварэнне новых пешаходных зонаў. Праспект Пераможцаў будзе пашыраны да васьмі палос руху, праспект Дзяржынскага ў хуткім часе таксама будзе зроблены васміпалосным. Часовая вяржучася руху праз рамонт і будавання, якая выкалена вельмі кароткім рамонтам будаваным сезонам, акупіцца ў хуткім часе новымі шырокімі зручнымі дарогамі.

Наталія НОВІК.

Як устаноўлена пунктам 31 Палажэння аб парадку ўліку грамадзян, якія маюць патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў, прадстаўленні жылльых памішканняў дзяржаўнага жылльвага фонду, зацверджанага Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 29.11.2005 г. № 565, грамадзян, якія стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў у мясцовым выканаўчым і распарадчым органе, здымаюцца з таго ўліку ў выпадку выезду на пастаяннае месца жыхарства ў іншы населены пункт. Значыць грамадзян з ўліку адбываецца ў адпаведнасці з рашэннем мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, які прыняў іх на ўлік. Аб прынятым рашэнні паведамляецца грамадзяніну ў пісьмовай форме ў дзесяцідзённы тэрмін з дня яго прыняцця з указаннем падстаў для зняцця з ўліку.

Мясцовыя выканаўчы і распарадчыя органы ў адпаведнасці з пунктам 28 вышэйзаванага Палажэння штогадова з 1 лютага да 1 мая ўдакладняюць даныя, якія з'яўляюцца падставай для захавання права грамадзян стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў з пачатку года ў адпаведнасці з пунктам 37 Палажэння прадураджана, што права стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў з даты прыняцця на ўлік захаўваецца па пастаянным месцы жыхарства за членамі сям'і грамадзяніна, якія пражывалі сумесна з ім і стаялі з ім на ўліку, у выпадку скасавання шлюбу або зняцця яго з ўліку пры выезде на пастаяннае прахаванне ў другі населены пункт, калі ў іх маюцца падставы стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў.

Згодна з пунктам 25 Палажэння па пісьмовай заяве грамадзян, якія стаяць на ўліку, магчыма як аб'яднанне чаргі членаў сям'і, што стаяць асобна, па больш ранняй даце прыняцця на ўлік аднаго з іх, так і раздзяленне чаргі членаў сям'і (больш членаў сям'і). Пры падчы заявы аб аб'яднанні або раздзяленні чаргі грамадзянін павінен прадставіць пашпарт або іншы дакумент, што пацвярджае асобу, па-

ЗАХАВАННЕ ЧАРГІ ПРЫ РАЗВОДЗЕ

Мая жонка ў 2005 годзе яшчэ да заключэння шлюбу стала на жылльвы ўлік у райвыканкаме ў горадзе Мінску. У 2006 годзе мы ўступілі ў шлюб. Цяпер стаім на ўліку на яе чарзе як маладая сям'я. Зараз збіраемся разводзіцца і жонка пераедзе жыць у Мінскі раён, дзе і зарэгіструецца па месцы жыхарства. За кім захаўваецца чарга? Ці застаюся я ў чарзе, калі нікуды не выязджаю, або мне прыйдзецца зноў станавіцца на ўлік? Падставы ў мяне ёсць.

Андрэй З., г. Мінск

Алена ДЗЕВОЙНА

сведчаны аб нараджэнні няпоўнагадовах дзяцей, дакументы, якія пацвярджаюць права на пазачаргове ці першачаргове прадстаўленне жылога памішкання, пры наяўнасці такога права, звесткі аб даходах і маёмасці, якія даводзяцца на кожнага члена сям'і, калі грамадзянін прэтэндуе на атрыманне жыллага памішкання сацыяльнага карыстання. Кожны з членаў сям'і (больш членаў сям'і) мае права стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў з даты прыняцця яго на такі ўлік у складзе сям'і грамадзяніна, які стаяць на ўліку, незалежна ад яго ўзросту на дату прыняцця на ўлік у складзе сям'і названанага грамадзяніна, але не раней за дату нараджэння, калі ў яго ёсць падставы стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паліпашэнні жылльвых умоў.

Спорт-тайм

БАТЭ НАБЛІЗІЎСЯ ДА ЧЭМПІЁНСТВА

Чарговы крок да тэрагя запар чэмпіёнскага тытула зрабілі футбалісты барысаўскага БАТЭ. У астанніх шасці матчах камандае дастаткова набраць 7 ачкоў, гэта пры тым, калі нават сталічныя «Дынама» і МТЗ-РІПА не страляць ніводнага бала. 5 кастрычніка падпалена Віктар Ганчарыч выйграў на сваім полі ў мінскага «Лакаматыва» — 1:0. Другое паражэнне запар пацярпеў асноўны канкурэнт барысаўчан, сталічны МТЗ-РІПА. Каманда Юрыя Пунтуса ступіла ў Салігорск «Шахцёры» — 1:2. Сталічнае «Дынама» дагнала трактарабудавнікоў, атрымаўшы першую перамогу пад кіраваннем серба Славалоуба Мусліна — 1:0 у гасцях над «Смаргонню». Астаннія вынікі: «Гомель» — «Савіт» (Магілёў) — 1:0, «Нёман» (Гродна) — «Дарыда» (Ждановічы) — 2:1, «Днепр» (Магілёў) — «Тарпеда» (Жодзіна) — 2:1, «Граніт» (Мікашэвічы) — «Віцебск» — 1:4, «Нафтан» (Наваполацк) — «Дынама» (Брэст) — 0:0. Наступны тур прыйдзе 19 кастрычніка.

БЕЛАРУСЬСІЯ ГРАЦЫІ ВІЙГРАЛІ ФІНАЛ КУБКА СВЕТУ

У іспанскім Бенідорме завяршыўся фінал Кубка свету па мастацкай гімнастыцы. У гульнявых практыкаваннях выдатна выступілі беларускія грацы, бронзавыя прызеры пекніскай Алімпіяды-2008 Алякс Баўшына, Настася Іванькова, Гларфа Марціновіч, Зінаіда Луніна, Ксенія Санковіч і Ліна Туміловіч заваявалі два залатыя медалі. За практыкаванні з дзюяма булавамі і трыма абаронамі нашы «мастачкі» атрымалі 17,650 бала, аярэдзіўшы зборныя Іспаніі (16,500) і Украіны (15,675). У практыкаваннях з плашчкова-

калкамі нашы спартсменкі былі першыя з вынікам 17,500 бала, другое месца ў іспанак (16,450), а трэця зноў быў Украіна (15,775). У індывідуальных спаборніцтвах, у якіх беларускія гімнастыкі не прымалі ўдзелу, найбольш паспяхова выступілі прадстаўніцы Расіі, якія перамаглі ва ўсіх чатырох фіналах.

У «ЮНАЦТВА» — ДЗЯСЯТАЯ ПЕРАМОГА

Мінскае «Юнацтва» ўпэўнена лідзіруе ў Адкрытым чэмпіянаце Беларусі па хакеі з шайбай. 4 кастрычніка падпалена Міхаіла Захарова выйграў на сваёй плошчодцы ў «Металурга» з Ліпнаі — 5:3. Гэта перамога стала для «Юнацтва» дзюяятай у чэмпіянаце (у 11 матчах) і стомай запар. Астаннія вынікі: «Брэст» — «Латгалі» (Даягаўпілс) — 2:1, «Хімікальнік» (Магілёў) — «Агр» — 5:4, «Нёман» (Гродна) — «Рыга-2000» — 3:2 (па булітах), «Віцебск» — «Гомель» — 4:3 (па булітах), «Хімік-СКА» (Наваполацк) — «Металург» (Жолюбі) — 2:6. 5 кастрычніка дзюячы чэмпіён «Керамін» атрымаў другую перамогу запар, выйграўшы ў бабруйскага «Шынікоў» з лікам 4:2. Для бабруйчан гэта быў першы матч пасля аварыі, у якую трапіў хакеіст 28 верасня на аўтадарозе Мінск — Гомель. Сур'езна пацярпеў нападочны Кірыл Брыкун, іншыя хакеісты атрымалі лёгкія пашкоджанні.

МІНСКАЕ «ДЫНАМА» СТАСУПІЛА МАСКАЎСКАМУ

Чарговы матч чэмпіянату КХЛ прайшоў мінскае «Дынама». У сталічным Палацы спорту падпалена Дзюяма Х'юза прымалі макоўскіх аднаклубніцка і аказалі слабеішымі — 0:2. Такім чынам, пасля 13 пааднякноў у актыве «бела-блакітных» 11 ачкоў і апошні, шосты радок у дзюявізье Усевалада Баўрова.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже объекта, находящегося в республиканской собственности, и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества. Фонд «Могилевоблимушество» 12 ноября 2008 г. в 15.00 проводит аукцион по продаже объекта, находящегося в республиканской собственности, и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Table with 4 columns: № лота, Наименование и краткая характеристика, Место нахождения, Начальная цена продажи недвижимого имущества, тыс. руб., and other columns for auction details.

Начальная цена продажи предмета (лота) аукциона 54 781,256 тыс. руб. Сумма задатка 5 000,0 тыс. руб. Условия для победителей аукциона: — получение в установленном порядке разрешения Горецкого райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок не превышающий 2 года;

— осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией. Задаток перечисляется на расчетный счет фонда «Могилевоблимушество» № 3642900001315 в филиале № 700 — Могилевское областное управление АСБ «Беларусбанк», код 536, УНП7 700052050.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в фонд «Могилевоблимушество» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; юридическим лицом — доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации; индивидуальным предпринимателем — нотариально удостоверенная копия свидетельства о государственной регистрации;

иностранным юридическим лицом — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык; представителем иностранного юридического лица или иностранного гражданина, лица без гражданства — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовом состоянии лица, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь, представители иностранных инвесторов предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, перечисленные выше, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором аукциона.

Суседзі Беларусі перададзены дакументы роду Радзівілаў

Пасол Беларусі ў Польшчы Павел Латушка сустраўся з прадстаўнікімі роду Радзівілаў у Польшчы Мацеєм і Каралем Радзівіламі. Яны перадалі нашай краіне дзве арыгінальныя прыжыццёвыя граверы (XV і XVI стагоддзях) партрэтаў Януша і Мікалая Радзівілаў, набытыя на аукцыёнах у Германіі, а таксама лічбавыя копіі партрэта Барбары Радзівілі і актуалізаванага генеалагічнага дрэва знакамітага роду.

Паводле інфармацыі прэс-службы беларускага пасольства ў Польшчы, перададзены гэтыя каштоўныя гістарычныя дакументы, нашадкі Радзівілаў казалі аб сваім жаданні ўбачыць іх у адноўленаму замку ў Нясвіжы. Яны таксама выказалі гатовнасць аказаць фінансавую дапамогу ў вырабе якіх-небудзь лічбавых копіі партрэтаў Радзівілаў, якія знаходзяцца ў музеях Варшавы. Цяпер рыхтуюцца копіі 48 партрэтаў для перадачы іх у Нясвіж.

Павел Латушка выказаў шчырую ўдзячнасць Мацею і Каралу Радзівілаў за каштоўны дар для стварэння музейнай экспазіцыі Радзівілаўскага замка ў Нясвіжы. Дарчы, неўзабаве група беларускіх спецыялістаў, якія займаюцца стварэннем гэтай экспазіцыі, пройдзе стажыроўку на базе Каралеўскага замка, Нацыянальнага музея і Вілянуўскага палацава-замкавага комплексу ў Варшаве.

Трэба адзначыць, што ў пасольства склалася добрая адносіны з прадстаўнікімі роду Радзівілаў у Польшчы. Дыплімаі арганізацыя і паездку ў Беларусь. Па просьбе беларускага пасольства Мацей Радзівіл аказаў фінансавую дапамогу ў арганізацыі канцэрта ў Варшаве Нацыянальнага акадэмічнага народнага хору «Эсперанца» Беларусі імя Г. Цітовіча. Мацей Радзівіл аказаў дапамогу ў ідэальнай кантактаў з нашай краінай: яго фірма па выніках праведзенай у Варшаве Нацыянальнай выставы Беларусі падпісала догледна-тэрміновы кантракт на пастанову з Брэсцкай вобласці ішчэбна для рэканструкцыі чыгуначнай лініі Тэрспаль — Бяла-Падляска.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Выстаўка Рэрыху

7 кастрычніка ў Белдзяржмузеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны адкрываецца выстаўка карцін Мікалая Канстанцінавіча і Святаслава Мікалаевіча Рэрыху «Запаветная краіна» са збору Міжнароднага Цэнтра-Музея імя М. Рэрыхы (Масква). У экспазіцыі будзе прадстаўлена 44 работы Мікалая Рэрыхы серыі «Гімаляі» і ўпершыню ў Беларусі — 10 твораў яго сына Святаслава.

Выстаўка прымеркавана да 80-годдзя заканчэння цэнтральна-азіяцкай экспедыцыі акадэміка М. Рэрыхы.

Наведвальнікі змогуць не толькі ўбачыць унікальныя творы Рэрыху, але і ўзяць удзел у экскурсіі, даведка падабраўшы аднаго з твораў мастацкага будзе працаваць кніжны кіск, дзе можна будзе набыць літаратуру аб творах Рэрыху.

Як паведаміў карэспандэнт «Звязды» намеснік дырэктара музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны Вячаслаў Казачонак, выстаўка Рэрыху будзе прадавацца да 14 студзеня 2009 года. Яе можна наведаць штодзённа, з 10 да 18 гадзін, акрамя панядзелка.

Уладзя ТАЦЦЯНЧЫК.

«ТЭАТРАЛЬНЫ КУФАР»: ЁСЦЬ ШТО ПАГЛЯДЗЕЦЬ...

Рэкордную колькасць удзелнікаў (каля трохсот) збірся сёла Міжнародны фестываль студэнцкіх тэатраў «Тэатральны куфар», які ў пяты раз прымае Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт.

На двох сценах — у Ліцэі БДУ і ў Палацы прафсаюзаў — глядачы змогуць убачыць 21 спектакль 20 студэнцкіх тэатраў з Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы, Эстоніі, Балгарыі, Сербіі, Нідэрландаў і Германіі. Выступіць перад мінскай публікай таксама і ўладальнікі Грын-пры фестывалю папярэдняй гадоў.

Па традыцыі ў рамках фестывалю будзе ладзіцца майстар-клас тэатральных рэжысёраў і педагогаў. Таксама падчас фестывалю пройдзе творчая акцыя «Koupar-In-Motion», мэтай якой — стварыць за кароткі прамежак часу арыгінальнае сцэнічнае дзеянне і затым яго прэзентаваць. Да таго ж падчас фестывалю адбудзецца прэзентацыя «Бібліятэкі «Тэатральнага куфара» БДУ». Гэта некамерыйны праект: яго галоўная задача — расказаць аб тэндэнцыях у сучаснай драматургіі і новых імёнах. У першы зборнік уключаны 5 п'ес ачынных аўтараў на беларускай і англійскай мовах.

Журэ фестывалю ўзначальвае сёлет прэзідэнт Міжнароднай асацыяцыі ўніверсітэцкіх тэатраў канадзец Жан-Марк Лару. У склад судзейскай калегі ўвайшлі таксама тэатральныя дзеячы, рэжысёры, пэдагагі і крытыкі з Расіі, Славакіі, Латвіі, Венгрыі, Вялікабрытаніі і ЗША. Ім трэба будзе вызначыць лепшыя рэжысёрскія, акцёрскія работы і сцэнаграфію. Яшчэ адзін прыз атрымае пераможца інтэрнэт-галасавання, якое пройдзе на сайце фестывалю па адрасе www.theatre-fest.bsu.by. А галоўны ўзнагароды фестывалю стане Прыз глядацкай сімпатый. Гран-пры атрымаюць аўтары лепшага спектакля па выніках рэйтынгавага галасавання глядачоў.

Міжнародны студэнцкі тэатральны фестываль адкрыўся 6 кастрычніка. Пачатак свята дадалі ў гэты дзень перформанс-акцыя «Трамвай жаданні» і прома-шэсце, маршрут якога пралягаў ад Ліцэя БДУ да Палаца прафсаюзаў. Фестываль працягнецца да 11 кастрычніка.

«Звонка сыпнуўшы іскрамі словы...»

6 кастрычніка споўнілася 6 100 гадоў з дня нараджэння паэта Алеся Мілюцькі. Александр Макаравіч Мілюцькі нарадзіўся ў вёсцы Скоруны Карэліцкага раёна ў сялянскай сям'і. Скончыў два класы пачатковай школы, займаўся самаадукацыяй.

Друкавацца пачаў у 1928 годзе ў заходнебеларускіх газетах і часопісах. Асноўныя матывы творчасці — пратэст супраць сацыяльнай і нацыянальнай несправядлівасці, пэтызцыя маральнага самаўдасканалення чалавека, апяванне хараста роднага краю.

Лёс адмерваў Алесю Мілюцькі надвор'ю жыццёвы веку. Загінуў ён на фронце ва Усходняй Прусіі ў кастрычніку 1944 года.

Алесь Мілюцькі

ЯНЫ	Што хацелі яны, што імкнуліся ўзяць?
Запыталіся ў іх, хто такія яны і чаму тут марнуецца жыццё?	«Мы хацелі, каб ў свеце загінула зло, каб самім нам над скарбам сваім панаваць!»
«Мы — саломенныя стрэх, бедных вёсак сыны, мы — байцы за народ, мы — жыцця змагары!»	Папыталіся ў іх, што ім будзе пасля? Які лёс іх спаткае ў прышласці дзён?
Папыталіся ў іх, за што іх сганялі сюды на німала гадоў?	«Хай пагінем усё... нас прытуліць зямля, кінуць людзі за кроў нашу катан прахлёд!»
«Мы за Волю, за Праўду святую, мы стаялі за долю гаротных братоў!»	Будуць помніць і помсціць за нас! —
Папыталіся ў іх, што ім трэба было?	Такі быў іх на гэта адказ. 1930

КІПРСКІЯ ПЕСНІ НАД МІНСКАМ

У сталіцы завяршыліся Дні Кіпра, прымеркаваныя да чарговай гадавіны абвяшчэння незалежнасці гэтай Рэспублікі.

Для ўдзелу ў Днях з дзяржавы на востраве ў Міжземным моры ў Мінск прыбыла дэлегацыя таварыства дружбы «Кіпр-Беларусь» на чале з яго старшынёй Рагірасам Канстанцінай. Падчас прэс-канферэнцыі ў Беларусі таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі (БелТД) ён прызнаўся ў тым, што ён захаваўся ў Беларусь з першага погляду. Здарылася гэта ў 1992 годзе. Менавіта тады ў Рагіраса Канстанціну ўзнікла марна нешта зрабіць для ўсталявання і далейшага ўмацавання сувязяў паміж беларускім і кіпрскім народам. Гэта ідэя рэалізавалася ў стварэнні таварыства дружбы з нашай краінай у 2004 годзе.

Разам з дэлегацыяй кіпрыётаў прыехалі і інструментальна-вакальны ансамбль народнай песні. Яны выступілі перад мінскай аўдыторыяй пад магічымі імёнамі аматараў фальклору пазнаёміцца з музычным мастацтвам граэў-кіпрыётаў, іх песеннымі традыцыямі і майстэрствам гульні на нацыянальным інструменце бузукі.

У нашай сталіцы з 2005 года працуе пачэсны консул Рэспублікі Кіпр. Гэта адказная пасада была даручана кіпрыётамі вядомаму беларускаму дыпламату Станіславу Агурцову.

Леанід ТУГАРЫН.

Рыштванні Бацькаўшчыны

СТАРАЖЫТНЫ БРЭСТ: ВЯРТАННЕ З НЕБЫЦЦЯ

Брэсту, які рыхтуецца праз дзесятак гадоў адзначыць сваё тысячагоддзе, насамрэч далёка не тысяча гадоў і нават не пяццю. Брэсту меней за дзвесце. А таго Вярсця, якое ўпамінаецца ў летапісе 1019 года, і якое ў часы сярэднявечча стала адным з прыгажэйшых і ўплывоўных гарадоў Еўропы, даўно няма...

Сярод гарадоў Беларусі, відаць, не знойдзецца такога, чый лёс можна было б параўнаць з трагічным лёсам Брэста. Падчас прагляду дакументаў у музеі гісторыі горада ў мяне ўзнікла толькі адна асацыяцыя: Чарнобыль — Славуціч. Толькі лёс сусветнавядомага цяпер горада вызначыла аварыя, а нашага пагранічнага — воля асобных людзей. Памежныя становішча яго і згубіла.

Брэст сярэднявечча

На Вальніскім прадмесці — тэрыторыі цяперашняга Шпітальнага вострава Брэсцкай крапасці — у 1960-х гадах было знойдзена старажытнае гарадзішча, якое называлі адкрэціцём XX стагоддзя. Рэшткі будынкаў XIII стагоддзя закарсервалі, і яны ўвабодзілі ва ўнікальны музей «Вярсце», які многія ведаюць. Побач са старажытным гарадзішчам некалі размяшчаліся і Брэсцкі замак, унікальнае збудаванне, што некалькі стагоддзяў служыла крапасцю. У XII стагоддзі замак быў пабудаваны з дрэва. А неўзабаве пасля ўладзіміра-Вальніска князя Уладзіміра Васільвіча ўзвёў першую каменную пабудову горада — вежу-данжон. Потым увесь замак быў перабудаваны і стаў напалову каменным з двух'яруснымі сценамі. Яго ўмацавалі ровом і земляным валам. А на ніжніх паверхах у лікя гадзіны аблогі хаваліся гараджане з дзецьмі і скарбам. Былі ў замку і рэзкія па тых часах прыставаккі — помпы для патайнай падачы вады. Для гэтага пад зямлёй пралажылі спецыяльныя драўляныя трубы. Такага тэхнічнага «прарыву» яшчэ не ажыццявілі ў гэтых краінах. Таму, напрыклад, у 1500 годзе замак спакойна вытрымаў асаду 15-тысячнага войска крымскіх татараў і не здаўся. Праўда, татары тады значна разбурылі і спалілі горад. А вось шведскія войскі бралі замак двойчы. Кожнае стагоддзе старажытны Брэст моцна цягнуў ад нашэсцяў ворагаў, але кожны раз адраджаўся. І ў XVI стагоддзі Брэст стаў адным з буйнейшых гарадоў Еўропы і другім па велічыні і значэнні горадам зямлі беларускай пасля Вільні. Архітэктура горада па прыгажосці і велічыні не ўступала старым кварталам Вільні і Прагі. Неўзабаве засталася паданне, як шведскі кароль Карл X Аўгуст у 1667 годзе падшоў да Брэста і яму так спадабаўся выгляд горада і яго замак на цяжкадаступных астравах, што прыворнаму мастаку было загадана скласці план і замалеваць выгляд горада. І сёння гравер Дзьмітрый «Асада Брэста ў 1667 годзе» — адзінае дакументальнае адлюстраванне нашага горада тых часоў. А падрабязнае апісанне замак захаваўся ў дакуменце пад назвай «Рэвізія Берасцейскага староства», складзеным у 1566 годзе. Менавіта з гэтай рэвізіі стала вядома, што на адной з замкавых вежаў быў вялікі гадзіннік, а гарадскі магістр утрымліваў трубаача, які кожную гадзіну падаваў асобны сігнал, апавяшчаючы, што прайшла яшчэ адна гадзіна жыцця.

У тых часах у Брэсце ўзводзілі цэлы шэраг манументальных збудаванняў: манастырскія комплексы бернардынцаў і бернардынак, базільяны, дамініканцаў, іезуітаў, трінтарыяў, брыгяд і агуісцінцаў са сваімі храмамі. Агульны выгляд горада той пара называюць характэрным для заходнеўрапейскага горада мінулых вякоў. На старых планах абазначаны таксама праваслаўныя святыні — два манастыры і восток цэркваў. Дарэчы, Свята-Сімяонаўскі манастыр шмат стагоддзяў быў апорай праваслаўя ў горадзе. Менавіта сюды прызначалі ігумена Афанасія Філіповіча ў 1640 годзе. У 1648 годзе яго абвінавачалі ў стасунках з казакмі Багдана Хмяльніцкага і прыгаварылі да смерці. Памяць пра Філіповіча —

многа больш цікавым турыстам і культурным цэнтрам, а таксама ўзабагаціць яго духоўна. Гэта вельмі драгата і працяглая справа. Але ж яна таго варта. Дзе ж яшчэ святкаваць 1000-годдзе Брэста, калі не на яго гістарычных месцах?

Новы горад

Варта, можа, папрасіць прабачэння ў чытача за вялікую гістарычную даведку, якую я сабе дазволіла. Але вельмі хацелася падкрэсліць, што горад, які перажыў столькі войнаў і аблогаў, які славіўся радзінствам і буйным гандлёвым цэнтрам, бо стаў на памежжы, горад, які становіўся ў розныя часы месцам галоўных соймаў ВКЛ і Рэчы Паспалітай, горад Брэсцкай уніі і мірнага суіснавання розных рэлігій, горад першай дружарні на Беларусі... быў знесены, сцёрты з зямлі адным росчыркам п'яра каранаванай асобы.

У 1795 годзе Брэст увайшоў у склад Расійскай Імперыі і стаў называцца Брэст-Літоўскам. Вышэй гарылася, што яго згубіла памежныя становішча. Менавіта вайна-стратэгічныя меркаванні сталі галоўнымі пры выбары месца будучай крапасці. Карцей качучы, горад з яго манастырамі і цэрквамі, жылымі дамамі і мануфактурамі ў 1830-х гадах знеслі, і паклалі пачатак новаму гораду на тым месцы, дзе ён стаіць і цяпер.

Дырэктар памятнага музея гісторыі Брэста Святлана Тамчук расказвае, што дакументальныя сведчанняў трагедыі гараджан-вясельцаў вельмі мала. Яны засталіся

фрагментам старажытнага гарадзішча.

У тым часе ў Брэсце ўзводзілі цэлы шэраг манументальных збудаванняў: манастырскія комплексы бернардынцаў і бернардынак, базільяны, дамініканцаў, іезуітаў, трінтарыяў, брыгяд і агуісцінцаў са сваімі храмамі. Агульны выгляд горада той пара называюць характэрным для заходнеўрапейскага горада мінулых вякоў. На старых планах абазначаны таксама праваслаўныя святыні — два манастыры і восток цэркваў. Дарэчы, Свята-Сімяонаўскі манастыр шмат стагоддзяў быў апорай праваслаўя ў горадзе. Менавіта сюды прызначалі ігумена Афанасія Філіповіча ў 1640 годзе. У 1648 годзе яго абвінавачалі ў стасунках з казакмі Багдана Хмяльніцкага і прыгаварылі да смерці. Памяць пра Філіповіча —

Сенсацыйная нарада

Пра крапасць Брэста 1941 года ведаюць усё, паміць яе абаронцаў дастойна памятаваць. Але прыйшла, здаецца, чарга ўвеківаць і памяць продкаў. Менавіта гэтым людзям прысвечана працягненне пасаджэння каардынацыйнага савета аб'яўшчанага па захаванні матэрыяльнай і культурнай спадчыны. І стала яно амаль што сенсацыйна. Нехта з вайшчю паўнават назваў яго лёсаносным, і гэта не выйдала яго перабольшанне. Бо ажыццявіць такі грандыёзны праект значнае кардынальна змяніць горад Брэст, зрабіць яго на-

многа больш цікавым турыстам і культурным цэнтрам, а таксама ўзабагаціць яго духоўна. Гэта вельмі драгата і працяглая справа. Але ж яна таго варта. Дзе ж яшчэ святкаваць 1000-годдзе Брэста, калі не на яго гістарычных месцах?

На пачатку каардынацыйнага савета мэр горада Аляксандр Палышэнкаў зазначыў, што плошча крапасці сёння складае больш за 300 гектараў. Выкарыстоўваецца толькі невялікая яе частка, дзе размяшчаны мемарыял «Брэсцкая крапасць-герой». І вось гарычанкам вырашыў не распрацаваць тэрыторыю старога горада часткамі, не раздваіць яе прадырмальнікам, а выпрацаваць агульную канцэпцыю яе выкарыстання і прапанаваць на разгляд прадстаўніцкай сходу. На пасяджэнне былі запрошаны навуковыя архітэктары, музейныя работнікі, іншыя спецыялісты. Свае прапановы ўнёс прафесар Пётр Лысенка, які з 1961 года займаецца раскопкамі старажытнага Брэста. Пётр Фёдаравіч лічыць, што трэба пастарацца адшукаць месца былой гарадской ратушы і па тыпалогіі, па ўзоры яе аднавіць. Уласна канцэпцыю праекта прадставіў архітэктар і адзін з галоўных яе аўтараў Міхаіл Гайдуквіч.

Канцэпцыя аднаўлення

Паводле яго меркавання, асаваенне тэрыторыі крапасці шляхам аднаўлення, рэстаўрацыі і рэканструкцыі аб'ектаў сярэднявечнага Брэста прывядзе да стварэння на месцы старога горада гісторыка-культурнага цэнтра, які адначасова будзе турыстычным і забавальным цэнтрам. На тэрыторыі Вальніскага ўмацавання крапасці мяркуецца рэканструаваць старажытны Брэсцкі замак. Архітэктар Гайдуквіч лічыць, што не вельмі цяжка адшукаць слэды прыстані, якая падыходзіла да варот замака і яе аднавіць. А заадно зрабіць ра-

свага прадставіў п'яра каранаванай асобы.

У тым часе ў Брэсце ўзводзілі цэлы шэраг манументальных збудаванняў: манастырскія комплексы бернардынцаў і бернардынак, базільяны, дамініканцаў, іезуітаў, трінтарыяў, брыгяд і агуісцінцаў са сваімі храмамі. Агульны выгляд горада той пара называюць характэрным для заходнеўрапейскага горада мінулых вякоў. На старых планах абазначаны таксама праваслаўныя святыні — два манастыры і восток цэркваў. Дарэчы, Свята-Сімяонаўскі манастыр шмат стагоддзяў быў апорай праваслаўя ў горадзе. Менавіта сюды прызначалі ігумена Афанасія Філіповіча ў 1640 годзе. У 1648 годзе яго абвінавачалі ў стасунках з казакмі Багдана Хмяльніцкага і прыгаварылі да смерці. Памяць пра Філіповіча —

Фрагмент старажытнага гарадзішча.

сваёй будучай крапасці. Менавіта гэтым людзям прысвечана працягненне пасаджэння каардынацыйнага савета аб'яўшчанага па захаванні матэрыяльнай і культурнай спадчыны. І стала яно амаль што сенсацыйна. Нехта з вайшчю паўнават назваў яго лёсаносным, і гэта не выйдала яго перабольшанне. Бо ажыццявіць такі грандыёзны праект значнае кардынальна змяніць горад Брэст, зрабіць яго на-

многа больш цікавым турыстам і культурным цэнтрам, а таксама ўзабагаціць яго духоўна. Гэта вельмі драгата і працяглая справа. Але ж яна таго варта. Дзе ж яшчэ святкаваць 1000-годдзе Брэста, калі не на яго гістарычных месцах?

На пачатку каардынацыйнага савета мэр горада Аляксандр Палышэнкаў зазначыў, што плошча крапасці сёння складае больш за 300 гектараў. Выкарыстоўваецца толькі невялікая яе частка, дзе размяшчаны мемарыял «Брэсцкая крапасць-герой». І вось гарычанкам вырашыў не распрацаваць тэрыторыю старога горада часткамі, не раздваіць яе прадырмальнікам, а выпрацаваць агульную канцэпцыю яе выкарыстання і прапанаваць на разгляд прадстаўніцкай сходу. На пасяджэнне былі запрошаны навуковыя архітэктары, музейныя работнікі, іншыя спецыялісты. Свае прапановы ўнёс прафесар Пётр Лысенка, які з 1961 года займаецца раскопкамі старажытнага Брэста. Пётр Фёдаравіч лічыць, што трэба пастарацца адшукаць месца былой гарадской ратушы і па тыпалогіі, па ўзоры яе аднавіць. Уласна канцэпцыю праекта прадставіў архітэктар і адзін з галоўных яе аўтараў Міхаіл Гайдуквіч.

Мост паміж вякамі

Шмат цікавых думак і разважанняў прагучала на каардынацыйным савае. Вядома, прапанаваны праект — вельмі маштабны, на яго ажыццяўленне спатрэбіцца больш за дзесяць гадоў і, мякка кажучы, невялікія грошы. Але яго рэаліза-

многа больш цікавым турыстам і культурным цэнтрам, а таксама ўзабагаціць яго духоўна. Гэта вельмі драгата і працяглая справа. Але ж яна таго варта. Дзе ж яшчэ святкаваць 1000-годдзе Брэста, калі не на яго гістарычных месцах?

На пачатку каардынацыйнага савета мэр горада Аляксандр Палышэнкаў зазначыў, што плошча крапасці сёння складае больш за 300 гектараў. Выкарыстоўваецца толькі невялікая яе частка, дзе размяшчаны мемарыял «Брэсцкая крапасць-герой». І вось гарычанкам вырашыў не распрацаваць тэрыторыю старога горада часткамі, не раздваіць яе прадырмальнікам, а выпрацаваць агульную канцэпцыю яе выкарыстання і прапанаваць на разгляд прадстаўніцкай сходу. На пасяджэнне былі запрошаны навуковыя архітэктары, музейныя работнікі, іншыя спецыялісты. Свае прапановы ўнёс прафесар Пётр Лысенка, які з 1961 года займаецца раскопкамі старажытнага Брэста. Пётр Фёдаравіч лічыць, што трэба пастарацца адшукаць месца былой гарадской ратушы і па тыпалогіі, па ўзоры яе аднавіць. Уласна канцэпцыю праекта прадставіў архітэктар і адзін з галоўных яе аўтараў Міхаіл Гайдуквіч.

Такім бачыць стары горад брэсцкая мастацка Настася Філіцова.

свага прадставіў п'яра каранаванай асобы.

У тым часе ў Брэсце ўзводзілі цэлы шэраг манументальных збудаванняў: манастырскія комплексы бернардынцаў і бернардынак, базільяны, дамініканцаў, іезуітаў, трінтарыяў, брыгяд і агуісцінцаў са сваімі храмамі. Агульны выгляд горада той пара называюць характэрным для заходнеўрапейскага горада мінулых вякоў. На старых планах абазначаны таксама праваслаўныя святыні — два манастыры і восток цэркваў. Дарэчы, Свята-Сімяонаўскі манастыр шмат стагоддзяў быў апорай праваслаўя ў горадзе. Менавіта сюды прызначалі ігумена Афанасія Філіповіча ў 1640 годзе. У 1648 годзе яго абвінавачалі ў стасунках з казакмі Багдана Хмяльніцкага і прыгаварылі да смерці. Памяць пра Філіповіча —

многа больш цікавым турыстам і культурным цэнтрам, а таксама ўзабагаціць яго духоўна. Гэта вельмі драгата і працяглая справа. Але ж яна таго варта. Дзе ж яшчэ святкаваць 1000-годдзе Брэста, калі не на яго гістарычных месцах?

На пачатку каардынацыйнага савета мэр горада Аляксандр Палышэнкаў зазначыў, што плошча крапасці сёння складае больш за 300 гектараў. Выкарыстоўваецца толькі невялікая яе частка, дзе размяшчаны мемарыял «Брэсцкая крапасць-герой». І вось гарычанкам вырашыў не распрацаваць тэрыторыю старога горада часткамі, не раздваіць яе прадырмальнікам, а выпрацаваць агульную канцэпцыю яе выкарыстання і прапанаваць на разгляд прадстаўніцкай сходу. На пасяджэнне былі запрошаны навуковыя архітэктары, музейныя работнікі, іншыя спецыялісты. Свае прапановы ўнёс прафесар Пётр Лысенка, які з 1961 года займаецца раскопкамі старажытнага Брэста. Пётр Фёдаравіч лічыць, што трэба пастарацца адшукаць месца былой гарадской ратушы і па тыпалогіі, па ўзоры яе аднавіць. Уласна канцэпцыю праекта прадставіў архітэктар і адзін з галоўных яе аўтараў Міхаіл Гайдуквіч.

сваёй будучай крапасці. Менавіта гэтым людзям прысвечана працягненне пасаджэння каардынацыйнага савета аб'яўшчанага па захаванні матэрыяльнай і культурнай спадчыны. І стала яно амаль што сенсацыйна. Нехта з вайшчю паўнават назваў яго лёсаносным, і гэта не выйдала яго перабольшанне. Бо ажыццявіць такі грандыёзны праект значнае кардынальна змяніць горад Брэст, зрабіць яго на-

многа больш цікавым турыстам і культурным цэнтрам, а таксама ўзабагаціць яго духоўна. Гэта вельмі драгата і працяглая справа. Але ж яна таго варта. Дзе ж яшчэ святкаваць 1000-годдзе Брэста, калі не на яго гістарычных месцах?

На пачатку каардынацыйнага савета мэр горада Аляксандр Палышэнкаў зазначыў, што плошча крапасці сёння складае больш за 300 гектараў. Выкарыстоўваецца толькі невялікая яе частка, дзе размяшчаны мемарыял «Брэсцкая крапасць-герой». І вось гарычанкам вырашыў не распрацаваць тэрыторыю старога горада часткамі, не раздваіць яе прадырмальнікам, а выпрацаваць агульную канцэпцыю яе выкарыстання і прапанаваць на разгляд прадстаўніцкай сходу. На пасяджэнне былі запрошаны навуковыя архітэктары, музейныя работнікі, іншыя спецыялісты. Свае прапановы ўнёс прафесар Пётр Лысенка, які з 1961 года займаецца раскопкамі старажытнага Брэста. Пётр Фёдаравіч лічыць, што трэба пастарацца адшукаць месца былой гарадской ратушы і па тыпалогіі, па ўзоры яе аднавіць. Уласна канцэпцыю праекта прадставіў архітэктар і адзін з галоўных яе аўтараў Міхаіл Гайдуквіч.

Сітуацыя

«ДЗЕ Я?», ці Што застанеца ад Новага драматычнага тэатра?

Раней тэатр зваўся «Дзея». Цяпер гэта Новы драматычны тэатр горада Мінска. Знаходзіцца на вуліцы Л. Чайнай, 16. Тут ужо некалькі гадоў ідзе рэканструкцыя. Сітуацыя цяжкая, аднак аб'ект у 2006 годзе — не паспелі. Пасля пачатку зварышч рэканструкцыю да 15 вер

